

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce

**Využití mezigenerační solidarity v sociální práci
s dětmi a seniory**

Bakalářský projekt

**Studijní program
Sociální práce s dětmi a mládeží**

Autor: Kateřina Jílková, DiS.

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Ludmila Siarda Trochtová

Olomouc 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě použitých pramenů a literatury uvedených v bibliografickém seznamu.

V Olomouci 15. 4. 2024

Kateřina Jílková, DiS.

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí své práce, paní PhDr. Ing. Ludmile Siardě Trochtové za její cenné rady, jednotlivé tipy, jak práci posunout dál, za slova podpory a ochotu. Dále děkuji rodině za pomoc a podporu při studiu a přítelovi, který mi byl po celou dobu oporou.

Obsah

Úvod.....	5
1 Představení tématu	7
1.1 Mezigenerační solidarita a mezigenerační učení	7
1.1.1 Mezigenerační solidarita	7
1.1.2 Mezigenerační učení.....	8
1.2 Dětské domovy	9
1.3 Domovy s pečovatelskou službou	10
2 Propojení tématu s teoriemi sociální práce	12
2.1 Ekosystémová perspektiva.....	12
2.1.1 Obecné systémové teorie	12
2.1.2 Ekologie	12
2.2 Etiketizační teorie	13
2.3 Teorie rolí.....	13
3 Metody a techniky sociální práce.....	15
3.1 Metoda sociální práce s jednotlivcem.....	15
3.2 Metoda sociální práce se skupinou	15
3.3 Techniky užívané v rámci reminiscenční terapie.....	16
3.4 Rozhovor	16
3.5 Brainstorming	17
4 Propojení tématu se sociální politikou	18
5 Propojení tématu s legislativou a etickým hlediskem	21
6 Analýza potřebnosti	23
6.1 Příklady řešení dané problematiky v ČR a v zahraničí.....	23
6.2 Velikost a případná specifika cílové skupiny	24
6.2.1 Děti v dětských domovech	25
6.2.2 Senioři	25
6.3 Popis metod získání předložených dat.....	26
6.3.1 SWOT analýza Dětského domova Polička.....	27
6.3.2 Závěr SWOT analýzy	30
6.4 Specifikace stakeholderů projektu	30
PRAKTICKÁ ČÁST.....	31
7 Cíle projektu.....	31
7.1 Popis a analýza potřeb cílových skupin projektu.....	32
8 Klíčové aktivity, indikátory, výstupy a výsledky	33
9 Management rizik.....	39
10 Popis přidané hodnoty projektu	41

11	Harmogram – Ganttův diagram	43
12	Rozpočet	45
	Závěr	46
	Zkratky	48
	Seznam literatury	49
	Seznam obrázků	54
	Seznam příloh	55
	Přílohy	56

Úvod

Ve své bakalářské práci se zaměřuji na mezigenerační solidaritu, která je základním pilířem mého návrhu projektu. Projekt se soustředí na propojení dvou generací, seniorů z pobytového zařízení a dětí z dětského domova. Mezigenerační téma je v současné době často zmiňované v mnoha sférách. Rozvíjí se zájem v oblasti mezigeneračních vztahů, navázání a prohloubení mezigeneračního dialogu, mezigeneračního učení, ale také společného soužití generací. Jedním z hlavních důvodů zmíněného rozvoje je stárnutí populace (Kamanová et al., 2016, s. 44). To představuje globální problém. Délka života se zvyšuje a podíl dětí ve společnosti se snižuje. Stárnutí populace bude podle demografických prognóz dále pokračovat (Ondrušová, 2019, s. 9 - 10). Z tohoto důvodu je velmi důležité pracovat na mezigeneračních vztazích, vzájemné solidaritě a rozvíjení vzájemného respektu a pochopení, kterého je ve společnosti často nedostatek.

V rámci vlastní zkušenosti z praxí v sociálně aktivizační službě se seniory a osobami se zdravotním postižením jsem měla možnost chodit přímo do domácností seniorů a být jim rádcem, pomocníkem, ale často především společností. Na základě této zkušenosti jsem se stala dobrovolnicí a pravidelně docházím k seniorce. Vidím veliký přínos na obou stranách. Seniorka má radost, že si na ni někdo udělá čas a rád ho s ní tráví, a já jako dobrovolník mám spoustu zajímavých podnětů do života, pocit smysluplně stráveného času, a také jiný pohled na svět. Především tato zkušenost mě vedla k ideji vymyslet projekt, kde by byla realizována mezigenerační solidarita, jež by obohacovala všechny zúčastněné.

Cílem bakalářského projektu je **podpořit mezigenerační setkávání mezi dvěma generacemi - dětmi z dětského domova ve věku 8-11 let a seniory.**

Teoretická část práce je dělena do kapitol dle tématu práce. Na začátku práce představuji téma bakalářského projektu, kde charakterizuji projekt a jeho hlavní myšlenku. Dále vymezuji hlavní pojmy, kterých se projekt týká. V další samostatné kapitole se zabývám propojením tématu s teoriemi sociální práce v rámci mezigenerační spolupráce. V navazující kapitole propojuji metody a techniky sociální práce v souvislosti s jejich využitím v rámci projektu. V další kapitole propojuji téma práce se sociální politikou, kde uvádím i její principy, funkce a nástroje. Dále se věnuji legislativě, kde shrnuji zákony, které jsou důležité při práci s cílovou skupinou dětí z dětských domovů a seniorů, a následně se věnuji Etickému kodexu sociálních pracovníků. Dle analýzy

potřebnosti v poslední kapitole vyhodnocují důležitost vytvoření mezigeneračních setkání. V této kapitole je sledována příčina problému, specifikace stakeholderů projektu, velikost a specifika cílových skupin, a také příklady řešení problematiky v ČR a v zahraničí.

Praktická část je rozdělena do kapitol, které určují postup přípravy projektu. Tato část začíná vymezením cílů projektu. V rámci navazující kapitoly jsou přesně popsány cílové skupiny projektu. Následně popisují klíčové aktivity projektu včetně jejich indikátorů, výstupů a výsledků s možnými riziky a jejich případným řešením. V rámci další kapitoly je popsán management rizik, který rozvíjí předchozí kapitolu. Následující kapitola se pak soustředí na popis přidané hodnoty projektu. Posledními částmi praktické části projektu jsou Ganttův diagram a rozpočet. Projekt může být využitelným zdrojem informací pro zapojené strany. Může sloužit jako základ pro podrobnější zpracování jednotlivých aktivit projektu jinými dětskými domovy a pobytovými zařízeními pro seniory, které by měly zájem podpořit mezigenerační vztahy.

1 Představení tématu

Mezigenerační projekt se soustředí na pravidelná setkávání dětí z dětského domova a seniorů z domova s pečovatelskou službou. Účastníci se budou moci zapojit do různorodých aktivit, které budou probíhat v prostředí domova s pečovatelskou službou. Aktivity bude propojovat linka tradic, jelikož se jedná o téma, které je pro obě cílové skupiny známé a mohlo by být dobrým spojovacím prvkem při vzájemné komunikaci. V rámci setkání dochází k předávání hodnot, učení se vzájemnému respektu a pokoře.

Děti z dětských domovů často postrádají zdravé rodinné vztahy, o které by se mohly opřít, a tak může docházet k tomu, že nemají možnost se setkávat se svými prarodiči, ať už jsou k tomu důvody jakékoliv. Tím dochází ke sníženým možnostem v rámci mezigeneračního poznávání, učení. Jednou z cest, jak propojit děti z dětského domova se seniory je právě mezigenerační projekt.

Senioři žijící v rezidenčních zařízeních mají často málo podnětů a setkala jsem se s tím, že nemají možnost pravidelného setkávání s dětmi. V některých zařízeních se setkáváme se spoluprací s mateřskými školami, o kterých se zmiňuji v rámci kapitoly Příklady řešení dané problematiky v ČR, které považuji za velice přínosné.

1.1 Mezigenerační solidarita a mezigenerační učení

Pro účely této bakalářské práce je nejprve třeba řádně vymezit některé pojmy, jež v ní sehrávají klíčovou roli. Mezigenerační téma je v současné době často zmiňované v mnoha sférách. V kontextu mezigeneračních vztahů o navazování a prohlubování mezigeneračního dialogu, roste zájem. Jedním z důvodů této poptávky je stárnutí populace (Kamanová et al., 2016, s. 44). To je globálním problémem. Zvyšuje se průměrný věk dožití a snižuje se podíl dětí ve společnosti. Stárnutí populace bude podle demografických prognóz dále pokračovat (Ondrušová 2019, s. 9–10). Proto je důležité na mezigeneračních vztazích, vzájemném pochopení a respektování se pracovat.

1.1.1 Mezigenerační solidarita

Jedním z hlavních principů mezigeneračních vztahů je mezigenerační solidarita. Jedná se o porozumění lidí různých věkových kategorií. Jedním z projevů mezigenerační solidarity je snaha začlenění mladších členů komunity do sdílení určitého sociálního kapitálu společnosti. Tyto projevy mezigenerační solidarity nejsou jednostranné. Mohou

vést k ochotě jednotlivých generací aktivně se zapojit ve prospěch ostatních. Ovšem tato forma solidarity v posledních desetiletích ochabuje, což vede k celkovému úpadku občanské společnosti. Pokles mezigenerační solidarity ovlivňuje kvalitu našeho života. Dochází k tomu v důsledku neochoty jednotlivých částí populace se zapojit do podpory druhých (Kappl, 2012, s. 60).

Mezigenerační solidarita je důležitý koncept, který ovlivňuje naši kulturu, rodinné vztahy a sociální systémy. V rámci výzkumu Kafkové (2010, s. 81-82) bylo zjištěno, že v kontextu české společnosti mezigenerační solidarita mírně poklesla v porovnání s rokem 1991, ale stále zůstává na vysoké úrovni. Ženy jsou považovány za nositelky mezigenerační solidarity v rodině. Také tento výzkum potvrdil předchozí tvrzení, tedy vyšší míru solidarity žen v české společnosti. Výzkum byl zaměřen především na srovnání seniorů s mladší populací v rámci ČR. Seniori vykazují vyšší míru mezigenerační solidarity než mladší jedinci, ale rozdíl není nijak fatální. Navíc i u seniorů dochází k postupnému poklesu.

Jedním z preventivních řešení, jak podpořit mezigenerační solidaritu a zpomalit její pokles je vytvoření mezigeneračních setkání. Prostřednictvím nich dochází k mezigeneračnímu učení.

1.1.2 Mezigenerační učení

Mezigenerační učení je jednou z nejpřirozenějších forem učení, která nás provází v podstatě celý život v různých okolnostech (Rabušicová et al., 2016).

V rámci mezigenerační solidarity dochází k mezigeneračnímu učení. Mezigenerační učení bylo „po staletí v tradičních i moderních kulturách neformálním prostředkem systematického předávání znalostí, dovedností, kompetencí, norem a hodnot mezi generacemi v rámci rodiny“ (Newman, Hatton-Yeo, 2008, s. 31).

Mezigenerační učení má vliv na mnoho faktorů. Jedním z nich je individuální rozvoj člověka. Mezigenerační učení pomáhá jedinci zvýšit jeho sebevědomí. Dalším faktorem je vliv na život komunity. Mezigenerační učení totiž přispívá ke kohezi komunity, zvyšuje schopnost reagovat na potřeby a zájmy místních obyvatel, a také podporuje cesty pro začlenění mládeže a starších dospělých. Třetím faktorem je vliv na mezinárodní vztahy. Mezigenerační učení pomáhá vytvářet společnost, která je tolerantní vůči různým hodnotovým vzorcům, dále pomáhá rozvíjet komunikaci mezi generacemi, a také má velký vliv v oboru vzdělání a zdraví. (Hatton-Yeo et al., 2008, s. 22) Každý jedinec v mezigeneračním vztahu přináší své osobní zkušenosti, a tím

obohacuje vzájemné učení. Studie ukazují, že vzájemné předávání zkušeností a znalostí mezi generacemi má vliv na rozvoj identity a hodnot. Vzájemná podpora je také velice důležitým aspektem, který mezigenerační učení přináší. Mezigenerační učení není omezeno pouze na tradiční formy, ale zahrnuje i moderní technologie a digitální komunikaci. Vztahy mezi generacemi jsou klíčovým prvkem pro posilování rodinné dynamiky a pro společnost obecně (Stephan, 2021, s. 441-458).

Mezigenerační učení se využívá při realizaci mezigeneračních programů. Velký rozvoj mezigeneračních programů je především v zahraničí. Mezigenerační programy vznikají s cílem snížit předsudky mezi mladými a staršími generacemi. Vedou k posílení vzájemného porozumění a důvěře mezi nimi. Nástroje mezigenerační spolupráce umožňují účinnou spolupráci mezi lidmi různých věkových skupin. Mohou se navzájem podporovat a rozvíjet. Nejde jen o jednosměrný přenos, ale také o interakci a záměrné vytváření situací pro mezigenerační učení (Kamanová et al., 2016, s. 45).

1.2 Dětské domovy

V rámci projektu je důležité specifikovat, čím je dětský domov. Dětské domovy (dále jen DD) jsou definovány dle Zákona č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních. Jedná se o zařízení, jejichž účelem je poskytnout péči dětem, kterým byla rozhodnutím soudu nařízena ústavní nebo ochranná výchova, a které nemají závažné poruchy chování. Taktéž je třeba podotknout, že děti v DD se vzdělávají ve školách, jež nejsou součástí daných pečovatelských zařízení. Zákon v §1, §2, §12 stanovuje, že do DD mohou být umístěny zpravidla nezletilé osoby ve věku od tří do osmnácti let (nebo také zletilé osoby do věku 19 let). Pokud takové osoby po ukončení péče na základě žádosti uzavře se zařízením smlouvu do uplynutí jednoho roku od ukončení, zařízení je oprávněno poskytnout plné zaopatření¹ zletilým nezaopatřeným osobám² do věku 26 let. Do DD se rovněž mohou umísťovat nezletilé matky společně s jejich dětmi (Zákon č. 109/2002 Sb.).

¹ stravování, ubytování, ošacení, vzdělávání a učební nutnosti, nutné zdravotní služby a potřeby, kapesné, doprava - § 2a zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí

² nezaopatřené je dítě do skončení povinné školní docházky, a také které se připravuje na budoucí povolání, nebo které je zdravotně postižené, nejdéle do věku 26 let - § 11 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře

Podle §1 zákona č. 109/2002 Sb. obdobná zařízení slouží k zajištění základního práva dítěte na výchovu a vzdělávání. Podporují také sebedůvěru dítěte, směřují ho k dosažení zdravé citové vyspělosti a umožňují mu aktivně se účastnit a začlenit se do společnosti. Cílem DD je tedy zdravý vývoj dítěte, dobrá výchova a vzdělání. Důležitá je také úzká spolupráce těchto zařízení s orgány sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) s účelem brát v úvahu plán ochrany dítěte.

Ačkoliv se v dnešní době jedná o trochu zastaralé členění, jenž se v rámci nového znění zákona již nepoužívá, dětské domovy lze rozdělit do dvou skupin: internátního typu a rodinného typu. Název dětský domov internátního typu v definici zákona zahrnut není, domovy tohoto typu však pořád existují. Jedná se o domovy určeny dětem, u nichž se předpokládá kratší pobyt v zařízení. Naopak dětské domovy rodinného typu předpokládají poněkud delší pobyt jednotlivých dětí. Základní organizační jednotkou je zde rodinná skupina, již obvykle tvoří od 6 do 8 dětí různého věku i pohlaví. Sourozenci jsou zpravidla zařazováni do jedné rodinné skupiny. S cílem připravit děti ve skupině na samostatný život ve společnosti jsou členové tytéž rodinné skupiny ubytováni společně a aktivně se podílejí na chodu dětského domovu. Domov obvykle tvoří dvě až šest rodinných skupin (Křepský, 2008, s. 36). V kontextu projektu je mezigenerační spolupráce navázáno s dětským domovem rodinného typu.

1.3 Domovy s pečovatelskou službou

V souvislosti s bakalářskou prací je důležité vymezit si domov s pečovatelskou službou. Jedná se totiž o organizaci, jejíž nájemníci budou účastníky mezigeneračních setkání. Je důležité zmínit, že v rámci platné legislativy domovy s pečovatelskou službou nenajdeme. Jedná se o bytová zařízení nájemců, v nichž je zájemcům poskytována pečovatelská služba. Dle § 40 zákona o sociálních službách je pečovatelská služba sociální služba poskytována terénní nebo ambulantní formou. Služba je poskytována osobám, jejichž zdravotní stav vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Pracovník v sociálních službách poskytující pečovatelskou službu pomáhá uživateli při zvládnutí běžných úkonů péče o sebe sama, pomáhá při osobní hygieně, poskytuje stravu, pomáhá uživateli zajistit provoz domácnosti, a také zprostředkovává kontakt se sociálním prostředím (Zákon č. 108/2006 Sb. [online]).

Tato služba je v ČR obvykle zřizována obcemi, ve výjimečných případech i nestátními neziskovými organizacemi. Obecnou potíží realizace pečovatelské služby

u nás je zaměření na jednotlivé úkony. Chybí zde snaha o komplexní vyhodnocení situace klienta a plánování péče (Matoušek et al., 2011, s. 91).

2 Propojení tématu s teoriemi sociální práce

Teorii sociální práce dotýkajících se sociální práce se seniory a dětmi, specificky dětmi z dětského domova, je více. Zaměřuji se zde na ekosystémovou perspektivu, která vychází z ekologie a obecných systémových teorií. Dále je zmíněna etiketizační teorie a teorie rolí.

2.1 Ekosystémová perspektiva

Janebová (2014, s. 100 a 107) uvádí, že sociální práci je možné vnímat jako proces interakce, který je postaven na přiměřeném posouzení interakcí klienta s jeho prostředím. Sociální práce hledá případné bariéry, které brání klientovi v kvalitních interakcích, a podporuje silné stránky existujících interakcí. Intervence v rámci sociální práce podporují změnu či obnovu relevantních interakcí. Ekosystémová perspektiva objevující se v 70. letech 20. století rozvinula především pojetí sociální práce jako interakčního procesu. V centru její pozornosti je především „osoba v prostředí“. Důraz je kladen na vzájemnou propojenost až nerozlučnost člověka s jeho prostředím (Matoušek et al., 2012, s. 248). Ekosystémová perspektiva má dva důležité zdroje, z nichž čerpá, a to „teorie sociálních systémů“ a „ekologii“.

2.1.1 Obecné systémové teorie

Obecné systémové teorie (teorie systémů) mohou pomoci k poznání sociální reality. Teorie systémů může pomoci sociálnímu pracovníkovi snáze se zorientovat v „chaosu“ klienta. Nabízí nám určité základní kategorie systémů, v nichž se klient nachází. Sociální pracovníci se soustředí na vztahové vazby mezi členy systémů, ve kterých se klient nachází, a jejich prostředím. Systémy, s nimiž sociální pracovníci pracují, jsou jedinec, rodina, skupina, komunita, organizace. (Janebová, 2014, s. 100-101).

2.1.2 Ekologie

Podle Janebové (2014, s. 104) je v ekologickém modelu (ekologii) soustředěna pozornost především na fungování lidí v jejich prostředí a na jejich schopnost adaptovat se tomu prostředí. „Ekologický model se zaměřuje na transakce a kontakty jedinců a jejich prostředí, přičemž se předpokládá stav stálé vzájemnosti, reciprocity a vzájemného utváření a ovlivňování“ (Matoušek et al., 2012, s. 249). Janebová (2014,

s. 104) doplňuje, že stejně jako v přírodních vědách, tak v oboru sociální práce je zde předpoklad, že systémy (lidé) jsou s prostředím, které pokládají za své, ve vztahu neustálé vzájemnosti, reciprocit, utváření a ovlivňování.

V praxi se sociální pracovník soustředí na hledání silných stránek na straně klienta, díky nimž klient dokáže zvládat obtížné situace v rámci prostředí, a stejně tak hledání silných stránek ze strany prostředí, které mohou být prostředkem k vyřešení klientových problémů (Janebová, 2014, s. 104). Tyto silné stránky mohou být přínosem i v kontextu mezigeneračních setkání. Sociální pracovník sleduje v rámci projektu vliv prostředí, a v případě výskytu překážek pracuje na jejich překonání.

2.2 Etiketizační teorie

Další teorie, která je důležitá při práci se seniory a s dětmi z DD, je etiketizační teorie. Jak děti z DD, tak senioři se mohou často setkávat s tím, že je někdo odsoudí na základě jejich sociální pozice. Označí je nálepkou, která ovlivňuje jejich jednání. Tato teorie zdůrazňuje proces utváření rolí na základě sociálního očekávání a upozorňuje na labelling (nálepkování). Zakladateli této teorie jsou Kitsuse, Lemert a Becker. A právě podle Lemerta většina populace někdy během svého života jedná deviantně a záleží jen na tom, jak na toto deviantní chování zareaguje společnost. Někdy dojde k tomu, že je nositel odchýlného chování označen za devianta. Touto nálepkou se pak zvyšuje pravděpodobnost, že označený bude nadále jednat odchýleným způsobem jednání. Žije pod tlakem společnosti, která očekává jeho deviantní chování. Tak se proces nálepkování pravidelně opakuje a může dojít k iniciaci nebo rozvoji deviantní kariéry. Na tento jev si musí dát sociální pracovník pozor a vyvarovat se rozvoji deviantního chování jedince, který byl onálepkován. V rámci této teorie dochází k podněcování pracovníků v pomáhajících profesích, aby nepoužívali nálepkování klientů, a tím je nestigmatizovali. (Matoušek et al., 2012, s. 218-219). V rámci mezigeneračních setkání je jedním z úkolů sociálního pracovníka společně s týmem vytvořit prostředí bez stigmatizace. V případě, že se problémové chování ukáže, sociální pracovník bude situaci řešit.

2.3 Teorie rolí

Jedná se o teorii, jejíž základ je postaven na předpokladu, že lidé zaujímají ve společenské struktuře různé pozice. Teorie rolí se týká jednoho z nejdůležitějších rysů společenského života, charakteristického vzorce chování nebo role. Teorie předpokládá, že každý člověk je členem sociální pozice a má očekávání ohledně svého vlastního

chování a chování ostatních lidí. Teorie rolí rozlišuje pět perspektiv, kterými jsou funkční, symbolicko-interakcionistická, strukturální, organizační a kognitivní. Výzkum v rámci teorie rolí se soustředí především na konsensus, konformitu, konflikt rolí a přijímání rolí (Biddle 1986, s. 67). Role, očekávané jednání držitelů těchto pozic, mohou být vnucené, získané a připsané. V rámci této teorie mohou nastat konflikty rolí. Rolový konflikt může mít více podob, např. konflikt mezi rolemi, který vzniká, pokud jeden člověk vykonává více rolí, které nejsou slučitelné. Konflikt rolových očekávání je dalším, který může nastat. V tomto případě se jedná o konflikt, jehož spouštěčem jsou odlišná očekávání různých lidí vůči jedné roli. Dalšími konflikty jsou dvojznačnost role, kdy si nositel role není jistý, co je jejím obsahem, a já-role konflikt pak souvisí s neshodou mezi kapacitou nositele role a kompetencemi, které jsou třeba k výkonu role (Matoušek et al., 2012, s. 217-218).

3 Metody a techniky sociální práce

V průběhu plánování, přípravy a realizace projektu budou použity metody sociální práce s jednotlivcem a sociální práce se skupinou.

Metoda sociální práce je dle Mátela (2019, s. 337-341 [online]) „způsob, jak dosáhnout předem stanovený cíl prostřednictvím profesní činnosti sociálních pracovníků při práci s jedincem, rodinou, skupinou nebo komunitou.“

3.1 Metoda sociální práce s jednotlivcem

Během přípravy projektu bude sociální pracovník využívat metodu sociální práce s jednotlivcem. Často se můžeme v odborné literatuře setkat s termínem sociální práce s jednotlivcem, casework nebo případová práce. Jedná se o termíny, které se zabývají stejnou problematikou, zaměřují se na případ, na jednotlivce.

Jedná se o metodu, která se zaměřuje na poskytování individuální pomoci jednotlivcům při řešení jejich osobních a sociálních problémových situací. Tato pomoc může být orientována na podporu klientů při adaptaci na jejich prostředí nebo na změnu určitých sociálních a ekonomických tlaků, které mají na osobnost negativní vliv. Casework využívají téměř všechny organizace, které jsou poskytovateli sociálních služeb (Zastrow, 2017, s. 42). Jedná se o metodu, která je náročná z hlediska profesní vybavenosti sociálního pracovníka, který nabízí operativní rozhodování, pružnost a tvořivost, které mohou významným způsobem pomoci klientovi najít potřebné kroky, které mu pomohou dostat se z jeho řešené situace (Matoušek et al., 2013a, s. 85).

3.2 Metoda sociální práce se skupinou

V rámci projektu mezigeneračních setkání je důležité přiblížit problematiku metody sociální práce se skupinou. Skupina je dle Matouška (2013, s. 169) pro člověka nenahraditelným útvarem společnosti, bez jejíž existence by člověk po svém narození nepřežil. Lidé jsou skupinovými tvory, a z toho důvodu je bytí ve skupině základní součástí existence člověka. V průběhu života člověk prochází různými skupinami, které mají různá specifika. Skupiny vytvářejí množství příležitostí ke sdílení myšlenek a zkušeností. V přirozenosti člověka je právě komunikace, dorozumívání se a potřeba kontaktu. V rámci skupiny člověk rozvíjí svou schopnost naslouchat, tolerovat, respektovat, ale zároveň se učí obhajovat, co je z jeho pohledu důležité.

Jednou z kompetencí sociálních pracovníků je právě práce se skupinou. Sociální pracovník může zastávat různé role v týmu, například vedoucí skupiny nebo člen multidisciplinárního týmu. Skupiny v rámci sociální práce mají různé podoby – léčebné, vzdělávací, podpůrné, rekreační nebo zaměřené na cíl (Matoušek et al., 2013a, s. 170).

Metoda sociální práce se skupinou je činnost sociálního pracovníka, který podporuje sociální fungování různých skupin ve smyslu rozvíjení se v rámci vzájemných pozitivních společenských vztahů mezi členy, aby vývoj každého jedince ve skupině směřoval ke společnému cíli (Matoušek et al., 2013a, s. 171). Každá metoda má techniky sociální práce, které udávají sociálnímu pracovníkovi směr.

Technika sociální práce je detailně popsáným, v praxi ověřeným postupem (Mátel, 2019, s. 342-345, [online]).

3.3 Techniky užívané v rámci reminiscenční terapie

Aktivizační metodou užívanou v sociální práci je reminiscenční terapie. České synonymum reminiscence je vzpomínání či vzpomínka. Jedná se o metodu, která je široce využívána v různých podobách při práci se seniory. Tuto metodu lze využít v různých pobytových či ambulantních zařízeních, ve společenstvích nebo i v rodině. Tato metoda se zakládá na uznání hodnoty vzpomínek pro každého člověka a cíleným způsobem je využívána v komunikaci, v budování vztahů anebo v kontextu různých projektů v rámci komunity. Vzpomínky také pomáhají v rozvoji kreativity a posílení identity a vědomí vlastní hodnoty. Je důležité využívat různé pomůcky, které podpoří seniory v aktivaci jejich vzpomínek (Matoušek et al., 2013b, s. 287-288). Tato metoda je v rámci mezigeneračních setkání velice přínosná, jelikož je obohacující pro obě zúčastněné strany.

V rámci metod sociální práce jsou využívány techniky, které využívá sociální pracovník při práci s klienty.

3.4 Rozhovor

Základní technikou, při práci s klienty, ať už v sociální práci s jednotlivcem nebo se skupinou, je rozhovor. Matoušek uvádí, že se jedná o „dorozumívání dvou nebo více osob, sdělování a sdílení pocitů, názorů, zkušeností nebo nadějí. Rozhovor vytváří most, po němž se k sobě dostávají někdy zcela rozdílné světy zúčastněných“ (Matoušek et al., 2013a, s. 95). Vhodná komunikace s klientem je jednou z nejdůležitějších schopností profesionála. Je důležité umět přizpůsobit dané sdělení komunikačnímu partnerovi.

Nejdůležitějšími aspekty v komunikaci jsou předávání informací, emocí i názorů. Podle komunikace můžeme poznat, jaký je daný vztah mezi lidmi, kteří jsou právě v interakci (Mlýnková, 2011, s. 100). Rozhovor v sociální práci slouží k vytvoření vztahu, který je důležitý pro dobrou spolupráci mezi klientem a sociálním pracovníkem. Důležitou technikou, kterou musí sociální pracovník ovládat, je aktivní naslouchání. Je to dovednost, kterou se musí člověk naučit. V rámci této techniky je klient povzbuzován pomocí objasňování, reflektování, parafrázování a shrnování (Matoušek et al., 2013a, s. 95).

3.5 Brainstorming

Další technikou, která pomáhá skupině se dál posouvat, je brainstorming. Tato technika je v mezigeneračních setkání důležitá, aby mohli účastníci v rámci těchto setkání vyjádřit svůj názor a umět si jej obhájit. Jde o techniku, která pomáhá skupině objevit množství možných řešení, rozhodnutí a návrhů. Důležitým principem je oddělování nalezených idejí od jejich hodnocení. Pokud dojde k brzkému hodnocení nápadů, může to negativním způsobem ovlivnit množství a kvalitu vymyšlených návrhů (Holá, 2011, s. 452-454 [online]). V rámci této techniky je doporučeno grafické zaznamenávání nápadů, aby bylo možné se k nim později vrátit.

4 Propojení tématu se sociální politikou

Neexistuje žádná jednotná definice sociální politiky, jelikož se jedná o opravdu rozsáhlou politiku. Potůček (1998, s. 30) rozlišuje sociální politiku na praktickou činnost a vědní obor. Sociální politika je dle Krebse (2015, s. 17) „politikou, která se primárně orientuje k člověku, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic, k rozvoji jeho osobnosti a kvality života.“ Kaczor (2015, s. 9) však uvádí definici, která je obecně přijatelnou syntézou: „Sociální politika je souhrn nástrojů a opatření státu, které vedou k podpoře osob s nějakým sociálním hendikepem (nemoc, nezaměstnanost, stáří atp.), stejně jako k podpoře společensky žádoucího chování (mateřství a rodičovství, péče o seniory atp.).“

Hlavním úkolem sociální politiky je postarat se o jedince, kteří v danou chvíli potřebují pomoc, protože jejich dočasný nebo trvalý stav jim brání být soběstační. Sociální politika by měla být nástrojem eliminace sociálních rizik a jejich dopadů na společnost (Kaczor, 2015, s. 9).

Sociální politika určuje rámec a pravidla pro poskytování sociálních služeb. V rámci sociálních služeb je sociální pracovník jedním z klíčových aktérů sociální politiky, jelikož realizuje sociální politiku v praxi.

Sociální politika se řídí základními principy, které jsou pro ni zásadní a jejichž pomocí jsou důsledky sociální politiky hodnoceny a posuzovány. Jedná se o princip sociální spravedlnosti, sociální solidarity, ekvivalence, subsidiarity a participace (Krebs et al., 2015, s. 26).

V rámci mezigenerační spolupráce je potřebné zaměřit se především na princip sociální solidarity a princip participace.

Princip sociální solidarity souvisí s utvářením a dělením životních podmínek jedinců a sociálních skupin v zájmu naplnění ideje sociální spravedlnosti. Člověk jako společenská bytost je částečně vždy a všude odkázán na druhé, je závislý na společnosti jako celku. Solidarita je výrazem pospolitosti a soudržnosti, a zároveň říká, že nejsme na světě sami pro sebe, ale také pro druhé. Sociální solidarita tedy spočívá na svobodném rozhodnutí jedinců a jejich ochotě upřednostnit zájmy širší komunity před svými. Solidarita v tomto smyslu může být vnímána kladně, může podporovat prosperitu i sociální harmonii, ale zároveň může působit negativně tím, že podporuje parazitismus a zpomaluje ekonomický růst. Zde je důležitá role sociální politiky, která musí mít funkční mechanismy rozpoznávající tyto efekty a činit solidaritu žádoucí, funkční (Krebs

et al., 2015, s. 31-34). V rámci mezigeneračních setkání je aktivita dobrovolníka právě touto solidaritou. Jedná se o dobrovolnou solidaritu. Upřednostňuje zájem skupiny před svým volným časem.

Participace je podílení se na rozhodování. Základní myšlenkou principu participace je, že subjekt, jehož bytí je ovlivňováno různými opatřeními a rozhodnutími, by měl mít možnost participovat se na tom, co bezprostředně ovlivňuje jeho každodenní život. Bez participace má sociální politika a její opatření nízký dopad. Základem tohoto principu je ale předpoklad, že jedinci jsou vzdělaní, informovaní a mají dostatečnou odpovědnost pro sociální jednání (Krebs et al., 2015, s. 38-39). Mezigeneračního setkávání je jedním z nástrojů sociální politiky, které může sloužit jako propojovací prvek společnosti. Jedná se o podporu komunity, která díky těmto impulsům může růst. Sociální pracovník by se měl participovat v rámci podpory rozvoje mezigeneračních setkání.

Sociální politika má ve společnosti více funkcí, které vedou k naplňování cílové funkce sociální politiky. Funkce sociální politiky fungují komplexně a vztahují se k různým objektům – ke člověku jako zdroji pracovní síly, ke člověku, jež je ve stavu nouze, k rodině, k pacientovi. Funkce mohou mít různé účinky na jednotlivé subjekty, na něž působí, zároveň ale mají výrazný vliv i na celou společnost. Mezi tyto funkce patří funkce ochranná, rozdělovací a přerozdělovací, homogenizační, stimulační a preventivní. (Krebs et al., 2015, s. 56). Budování mezigenerační solidarity a vytváření mezigeneračních vztahů, které rozvíjejí komunitu, můžeme zařadit do funkce stimulační. Ta totiž podporuje, povzbuzuje a aktivizuje žádoucí sociální chování skupin i jednotlivců. Zaměřuje se tedy na ovlivňování chtěného vývoje sociálních procesů, jevů a vztahů (Krebs et al., 2015, s. 62). Během setkání mezi generacemi dochází k vývoji sociálních vztahů.

Nástroje sociální politiky mají konkrétní aplikační charakter. Jedná se například o sociální příjmy, které jsou spojeny s opatřeními sociální politiky. Jde o velice významný nástroj sociální politiky státu. V České republice jsou zde zahrnuty zejména dávky důchodového a nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, podpora v nezaměstnanosti, a také peněžité dávky sociální pomoci (Krebs et al., 2015, s. 68).

Dalším nástrojem sociální politiky jsou sociální služby, které jsou poskytovány lidem se společenským znevýhodněním. Cílem poskytnuté sociální služby je zlepšení kvality života klienta a maximální možná míra začlenění do společnosti. V českém prostředí je pomoc znevýhodněným podporována obecným uznáním základních lidských práv. Sociální služby v užším pojetí jsou v České republice součástí sociálního

zabezpečení našeho státního systému. Zařazují se do oblasti sociální pomoci. Poskytovateli sociálních služeb jsou státní i nestátní subjekty. (Matoušek, Koldinská, 2011, s. 9-11).

5 Propojení tématu s legislativou a etickým hlediskem

V kontextu sociální práce se dvěma cílovými skupinami je potřebné znát jejich legislativní ukotvení.

Zákon, který je hlavním pilířem pro dětský domov, je Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Dalším legislativním pilířem v rámci profese sociálního pracovníka v zařízení je Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Třetím zákonem, který upravuje ochranu dítěte a jeho zájmy je Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

Mezinárodní dokument, který je nadřazen veškeré národní legislativě, je sdělení č. 104/1991 Sb. federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte, známá jako Úmluva o právech dítěte.

V oblasti sociální práce a poskytování sociálních služeb, jako je například pečovatelská služba, je důležitý již zmíněný Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Pro sociální pracovníky je potřebné řídit se pravidly, které shrnuje také etický kodex stanovující etické normy.

Sociální práce je profesí, která se řídí dle etických norem, kterým je oddaná. Při práci se seniory či s dětmi z dětského domova se může sociální pracovník často setkávat se situacemi, které jsou pro něj náročné a kdy je důležité, aby se řídil pravidly, která jsou pro sociální práci podstatná. Profesní etika je tedy oblastí, na kterou se zaměřuje teorie i výzkum sociální práce. Její význam potvrzují i sociální pracovníci. Etické rozhodování je pro sociálního pracovníka nedílnou součástí každodenního řešení jednotlivých situací (Cimrmannová in Ondrušová, Krahulcová et al., 2019, s. 129-130).

Důvěrný vztah s klientem je jedním z nejdůležitější nástrojů při efektivní sociální práci s jakoukoliv cílovou skupinou. Sociální práce se seniory je specifická v tom, že zde je sociální pracovník obvykle vítán a senior je motivován s ním spolupracovat (Cimrmannová in Ondrušová, Krahulcová et al., 2019, s. 130).

Etický kodex společnosti sociálních pracovníků uvádí etické zásady, které by měl respektovat každý sociální pracovník.

Pravidla etického chování sociálního pracovníka: podpora klienta k vlastní odpovědnosti, ochrana důstojnosti a lidských práv klientů; zaměření na silné stránky jedinců, skupin, komunit a podpora jejich zmocnění; ochrana práva na klientovo soukromí; podpora klienta při využívání všech služeb a dávek, na které má právo;

podpora klienta zapojit se do řešení jeho problémů; vědomí svých profesních limitů a v případě potřeby schopnost vykomunikovat s klientem jiné formy pomoci (Etický kodex společnosti sociálních pracovníků, 2006, [online]).

-

6 Analýza potřebnosti

V Poličce je v DPS „Penzion“ velké množství seniorů, kteří nemají možnost se pravidelně setkávat s dětmi ve věku 8-11 let v rámci organizovaných setkání a čerpat benefity z mezigeneračních vztahů. Zároveň je ve městě také DD, který mezigenerační setkávání pravidelně nerealizuje. Z toho důvodu jsem se rozhodla vytvořit projekt, který by podpořil rozvoj mezigeneračních vztahů.

V dnešní době dochází ke změnám v tradičních rodinných strukturách a v uspořádání veřejné politiky. Tím dochází ke snížení možnosti pro interakci mezi mladými lidmi, dětmi a mezi seniory. Zejména v pobytových zařízeních pro seniory mohou tyto změny přispět ke vzniku ageismu, a mohou tak negativně ovlivnit sebevědomí seniorů (Santini et al. 2018, s. 1-2).

Zavedení projektů propojujících generace má hlubší význam z několika klíčových důvodů. Jedním z velkých přínosů je jejich přispívání k aktivnímu stárnutí díky participaci seniorů v různorodých aktivitách. Stimulují tak jak fyzickou, tak i duševní stránku jejich života. Tímto způsobem lze účinně předcházet vedlejším účinkům stárnutí jako jsou osamělost či depresivní stavy (Carvalho, Póvoa, 2022, s. 836-837). Smysluplné interakce mezi dětmi a seniory přináší pozitivní emocionální změny a zlepšují celkové blaho obou generací. Díky těmto interakcím jsou budovány silné vztahy (Lyndon, Moss, 2023, s. 755-757).

6.1 Příklady řešení dané problematiky v ČR a v zahraničí

V České republice se postupně mezigenerační projekty rozvíjejí. Zde se podrobně věnuji třem projektům, které mě zaujaly a v rámci svých organizací začaly mezigenerační vztahy podporovat. Jedná se ovšem především o projekty, které podporují mezigenerační spolupráci v rodinách anebo mezigenerační spolupráci mezi dětmi z mateřských škol a seniory. Mezi realizovanými nebo již ukončenými projekty jsem nenašla projekt, který by se soustředil na spolupráci dětského domova a jakéhokoliv zařízení rezidenčního typu pro seniory, která probíhá pravidelně v délce alespoň šesti měsíců.

Jeden z projektů, který se zaměřuje na mezigenerační spolupráci, se nazývá Mezigenerační programy – aktivizace seniorů v regionech. Jedná se o projekt, který realizuje MPSV ČR z dotací ze státního rozpočtu v rámci dotačního programu. Primární zaměření projektu je na prevenci a zmírnění sociálního vyloučení seniorů. Jedná se o seniory, kteří žijí v jejich přirozeném prostředí, ale i v pobytových zařízeních

pro ně určených. Projekty jsou realizovány formou skupinových setkání seniorů s dětmi z mateřských a základních škol, tvořivých dílen seniorů s dětmi, čtení pohádek dětem. Mezi námi zastřešuje program POVÍDEJ, zde se jedná o setkání přibližně jednou do měsíce, kde si děti se seniory povídají, vyrábějí, anebo zde senioři předčítají pohádky. V programu PŘEČTI předčítají senioři a seniorky pohádky dětem v mateřských školách. Mezigenerační DÍLNY pro veřejnost probíhají obvykle v rámci vánočních trhů nebo různých sportovních a komunitních akcí. Zde může široká veřejnost s pomocí seniorů dobrovolníků prožít kreativní chvíle a zároveň mají možnost si společně promluvit (Mezi námi, 2022, [online]).

Pobočka Nová Hospoda mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM, z.s. realizuje dva projekty, kterých hlavní náplní je podporovat mezigenerační vztahy. Jedná se o Potkávání se školkami a Pohádkové čtecí babičky či dědečkové. Potkávání se školkami se soustředí na setkávání dětí předškolního věku a seniorů. Při setkáních si mohou společně tvořit, povídat a vzájemně sdílet dětskou energii, radost ze života a moudrost seniorů, čas a trpělivost. Pohádkové čtecí babičky a dědečkové vzniklo v rámci výše zmiňovaného programu PŘEČTI, do kterého se mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM zapojilo. Senioři a seniorky dochází do mateřských škol, které jsou v jejich blízkosti a čtou dětem pohádky (Mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM, z.s., 2023, [online]).

V kontextu mezigenerační spolupráce s dětmi z dětského domova byl v zahraničí realizován tento projekt. V indickém okrese Chittoor byl projekt, který zkoumal kvalitu života starších žen v domovech pro seniory. Cílem projektu bylo posoudit, zda interakce s dětmi z dětských domovů ovlivní kvalitu života a psychiatrické obtíže starších žen. Projekt byl realizován od srpna do prosince roku 2019. Výsledky ukázaly, že starší ženy, které se na pravidelné bázi stýkaly s dětmi z dětských domovů, měly lepší celkovou kvalitu život a nižší míru deprese a úzkosti (Jeeragyal, Udayar, Annadani, Undi, 2021, s. 82-87 [online]).

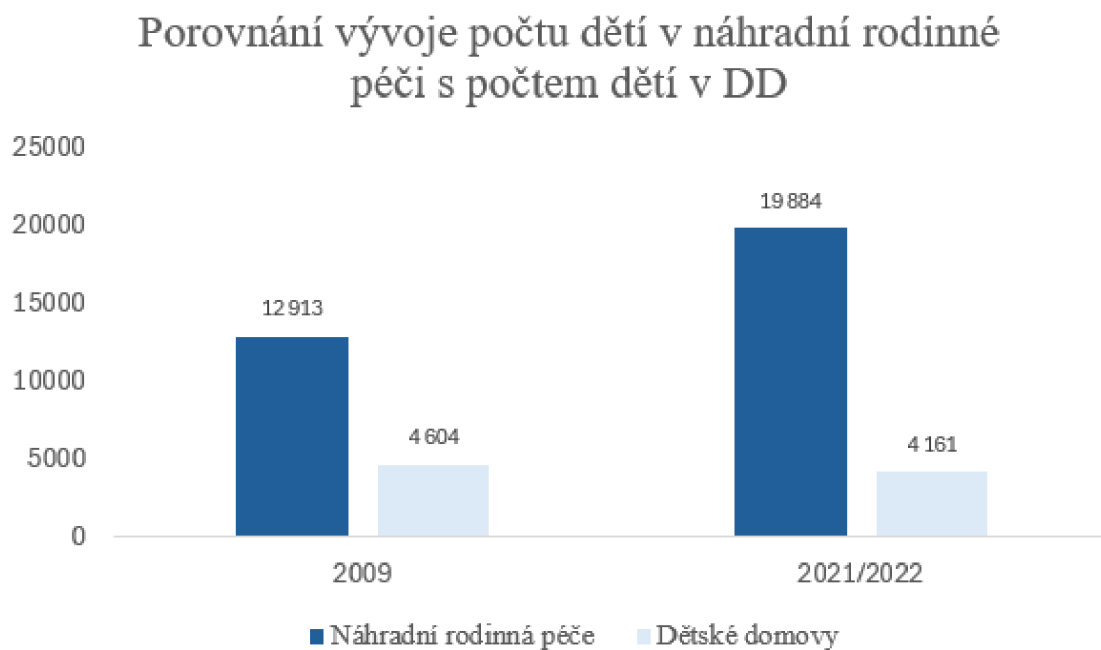
6.2 Velikost a případná specifika cílové skupiny

V rámci mého projektu se zaměřuji na dvě cílové skupiny, z toho důvodu považuji za důležité seznámit se s oběma cílovými skupinami, které se do projektu zapojí z celorepublikového hlediska. Hlavním zdrojem informací jsou statistiky zabývající se touto problematikou.

6.2.1 Děti v dětských domovech

V České republice vyrůstá téměř 23 800 dětí ve státem financované náhradní péči. Jedná se přibližně o 1,2 % dětské populace. Pokud započítáme i děti, které jsou svěřené do péče jiné osoby než rodiče, která je také státem regulovaná, ale ne financovaná, dojdeme k číslu 28 300 dětí. Což je dohromady více než 1,4 % z dětské populace (Klusáček, Křížanová, 2023, s.10).

Níže uvedený graf se zabývá vývojem počtu dětí v rámci náhradní rodinné péče a porovnává jej s počtem dětí v dětských domovech. Nárůst počtu dětí v náhradní rodinné péči od roku 2009-2021/2022 je znatelný. Jedná se přesně o 54% nárůst. Avšak tento enormní nárůst dětí v náhradní rodinné péči procento dětí v DD rapidně snížil. Zde došlo k poklesu o 10 %. Jedná se o děti, které nemají zdravotní postižení (Klusáček, Křížanová, 2023, s. 18).

Obrázek 1: Porovnání vývoje počtu dětí v náhradní rodinné péči s počtem dětí v DD (vlastní tvorba)

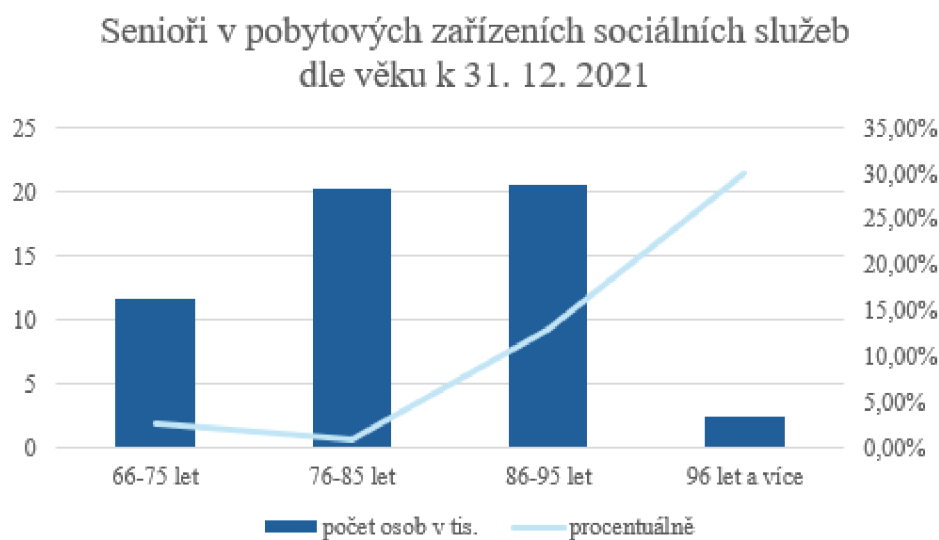
6.2.2 Senioři

Jednu z cílových skupin projektu tvoří senioři. Ti jsou obvykle definováni, zejména v demografické statistice, za pomoci věkového kritéria, v tomto případě se jedná o osoby ve věku 65 a více let. Přestože podle dat z konce roku 2021 se jednalo o nejnižší nárůst za celé předchozí desetiletí, počet seniorů stále stoupá už téměř 40 let. Poslední údaje o věkovém složení populace k roku 2022 udávají, že v České republice žilo celkově 2,17 milionu obyvatel v seniorském věku. Podobným způsobem roste procentuální podíl

seniorů. Na počátku století tvořili 13,9 % obyvatelstva ČR, a na konci roku 2021 to již bylo 20,6 %. Díky tomu klesá i poměr počtu ekonomicky aktivních lidí na jednoho seniora – v letech 2006 a 2007 připadalo na jednoho seniora 4,5 osoby, koncem roku 2021 to bylo pouhých 2,8 osoby (ČSÚ, 2022 [online]). Je zde předpoklad, že podíl seniorů v zemi dosáhne do roku 2035 23,2 %, a do roku 2050 až 28,6 % z celkového obyvatelstva, a že na počet ekonomicky aktivních osob (ve věku od 20-64 let) bude v roce 2050 připadat až 193 ekonomicky neaktivních osob (ve věku od 0-19 nebo 65+) oproti 122 v roce 2018 (ČSÚ, 2019 [online]).

Stoupající poměr seniorních občanů ovlivňuje i obecný postoj veřejnosti vůči nim. V Česku jsou totiž starší lidé poměrně často vnímáni jako nemocní, nečiní a závislí na druhých (Sak, Saková in Čermák et al. 2017, s. 131). Ty pak plodí předsudky a v krajních případech také diskriminaci, jež pak hrají roli v tvarování institucionální péče. Péče pobytového charakteru je v České republice upřednostňována, avšak i tak by se dalo argumentovat, že její míra není dostačující (Tošnerová in Čermák et al. 2017, s. 131).

V grafu je znázorněn počet seniorů, kteří žijí v pobytových zařízeních (zdroj: ČSÚ, 2022 [online]).

Obrázek 2: Senioři v pobytových zařízeních sociálních služeb dle věku k 31.12.2021 (vlastní tvorba)

6.3 Popis metod získání předložených dat

K získání údajů pro analýzu potřebnosti projektu byly použity různé metody. Využila jsem především SWOT analýzu, kterou jsem vytvořila na základě rozhovoru se sociální pracovnící DD Polička, dále jsem studovala dostupné dokumenty

na webových stránkách organizace. Zaměřila jsem se také na externí zdroje města Polička, které mi pomohly se stanovením příležitostí a hrozeb.

Také jsem čerpala z výroční zprávy DD Polička a ze zprávy o činnosti DPS „Penzion“. Důležité informace mi poskytly sociální pracovníce a aktivizační pracovníce z domova s pečovatelskou službou „Penzion“.

6.3.1 SWOT analýza Dětského domova Polička

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Transformovaný dětský domov - Znalost cílové skupiny - DD rodinného typu - Individuální práce s každým dítětem - Dobrá spolupráce s městem Polička a Pardubickým krajem - Iniclace případových konferencí - Společně s pracovníky OSPOD – motivace biologických rodičů k návštěvám - Společně s pracovníky OSPOD – motivace biologických rodičů k úpravě podmínek - Dobrá komunikace se školami - Sponzoři - Navazování kontaktů s biologickými rodinami dětí - Dostupnost zájmových aktivit - Možnost pravidelné supervize - Realizace víkendových zážitkových akcí pro rodinné skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> - Nenavazující obsah strategických dokumentů DD - Nedostatečné množství pracovníků - Malá motivace a podpora pedagogů k účasti na supervizích - Menší zájem některých pracovníků o další vzdělávání - Nízký počet stálých dobrovolníků - Chybějící pravidelné setkávání s osobami v důchodovém věku - Existující ústavní prvky
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj dobrovolnictví - Oslovování a vytipování nových sponzorů - Získání dotací - Propojení s dalšími neziskovými organizacemi - Hostitelská péče - Nové mezigenerační projekty 	<ul style="list-style-type: none"> - Změna legislativy - Snížení finanční podpory ze stran dárců - Zrušení dětských domovů - Nezájem biologických rodičů - Nízká informovanost veřejnosti

Obrázek 3: SWOT analýza Dětského domova Polička (vlastní tvorba)

Ze SWOT analýzy vyšlo, že DD Polička disponuje řadou silných stránek. Z personálního hlediska pracovníci DD mají výbornou znalost cílové skupiny, se kterou pracují. DD si zakládá na individuální práci s dítětem. Ta napomáhá jeho osobnímu

rozvoji a integraci do společnosti. Spolupráce na dobré úrovni je navázána s OSPOD, s nímž DD řeší komunikaci s biologickými rodiči dětí. Motivují rodiče, aby navštěvovali své děti v DD. Také je pobízejí k úpravě podmínek v jejich bydlišti, aby mohlo docházet k návštěvám dětí u nich v domácím prostředí. Pravidelná supervize je preventivním nástrojem, díky němuž mají pracovníci možnost sdílet své pocity, případně řešit problémy.

Silnou stránkou z ekonomické pohledu je spolupráce s městem Polička a Pardubický krajem. Sponzoři jsou nedílnou součástí financování DD. Díky nim mají děti lepší vybavení a zážitky.

V rámci obsahu činnosti DD jsou silnými stránkami iniciace případových konferencí, kterých se OSPOD také účastní a podporuje jejich realizaci. Efektivní komunikace se školami umožňuje dětem získat lepší podporu ve vzdělání. Pracovníci DD se účastní třídních schůzek a pravidelně komunikují s učiteli. Dalším úspěchem je navazování kontaktů s biologickými rodinami dětí. V poslední době děti často jezdí ke svým starším sourozencům, kteří mají své rodiny a tráví u nich hezké chvíle. Zájmové aktivity dávají dětem možnost rozvoje dovedností, zlepšení sociálních vztahů a odreagování. Víkendové akce pro rodinné skupiny vytváří prostor pro vznik nových pozitivních zážitků pro děti.

Mezi majetkové silné stránky patří transformovaný dětský domov. DD se přemístil z původní budovy do třech bytových prostor, každá rodinná skupina tak žije individuálně. DD rodinného typu je pro děti obrovským přínosem

V rámci obsahu činnosti SWOT analýza odkrývá také slabé stránky. Jednou z nich je nenavazující obsah strategických dokumentů DD, který vede k nejasnostem ohledně cílů, což znesnadňuje efektivní řízení a dosahování cílů. Nedostatek dobrovolníků je další slabou stránkou, která omezuje možnosti poskytování dalších nad rámcových aktivit DD. Jednou z dalších slabých stránek je chybějící pravidelné setkávání dětí a mládeže s osobami v důchodovém věku. Setkávání se staršími lidmi může pomoci dětem vyrovnat se s emocemi spojenými se ztrátou nebo oddělením od biologické rodiny. Starší lidé mohou dětem poskytnout stabilní a podporující přátelské vztahy vedoucí ke zlepšení jejich psychické pohodě. Společné setkávání pomáhá proti sociální izolaci obou skupin. Jak už je výše zmíněno, DD je transformovaný z původní budovy do bytových jednotek. Nyní má být v jednotlivých bytech provoz jako v rodině. V původní budově DD byla paní uklízečka, kuchařky a tak dále. Ty už v DD nepracují. Děti a mládež z DD se učí uklízet

a vařit za pomoci vychovatelů, ale některé ústavní prvky ještě nejsou odbourány, jako například večere pro všechny v 18.00 nebo rozpis činností na úklid či na nákup.³

Slabou stránkou je nedostatečné personální obsazení vedoucí k nedostatečné péči o děti a mládež. DD shání člena týmu na pozici vychovatel. Přetíženost pracovníků ovlivňuje kvalitu poskytovaných služeb. Další slabou stránkou je nedostatečná účast pedagogů na supervizích znamenající ztrátu možnosti reflektování, učení se a zlepšování práce. Kromě toho menší zájem o další vzdělávání ze strany pracovníků ohrožuje kvalitní péči a má negativní dopad na efektivitu práce.

Jednou z ekonomických příležitostí vycházející ze SWOT analýzy je přímé oslovování a vytipování sponzorů, které by usnadnilo DD získat více financí a prostředků. Případné získané dotace by mohly být využity k financování nových programů, vzdělávacích aktivit nebo také k rozšíření kapacity DD.

Příležitostí v oblasti obsahu činnosti je rozvoj dobrovolnictví. Dobrovolníci by mohli realizovat různé programy pro děti a také s nimi trávit volný čas. Dobrovolníci mohou být ze všech věkových kategorií. Dalším bodem je propojení s neziskovými organizacemi, díky nimž by mohl DD získat nové zkušenosti a možnost sdílet se. Hostitelská péče vyplývající z analýzy může dětem a mládeži poskytnout možnost zažít si fungování v rodině. Nabízí dětem a mládeži stabilní a podpůrné rodinné prostředí, které může u dětí vést k lepšímu budování sociálních vztahů. Posledním bodem jsou mezigenerační projekty, které by mohly dětem i mládeži přinést navázání mezigenerační vztahů. Mezigenerační projekty mohou poskytnout prostor pro sdílení, což může přispívat k porozumění a podpoře mezi nimi navzájem.

Mezi hrozby se řadí změny legislativy. Další ekonomickou hrozbou je snížená podpora ze strany dárců, která by mohla ovlivnit kvalitu poskytované péče i dostupnost služeb pro děti a mládež. Zrušením dětských domovů by mohlo dojít k nucenému přemístění dětí a mládeže a ke ztrátě důležité podpory, kterou jim DD dává. Hrozbou je také nezájem biologických rodičů, neboť to může mít dopad na dlouhodobé blaho a stabilizaci dětí a mládeže. Poslední hrozbou je nízká informovanost veřejnosti. Nedostatečné povědomí může vést k předsudkům či zkresleným představám o DD, což může negativně ovlivnit veřejné vnímání.

³ Na tyto existující ústavní prvky upozornil DD kompetentní pracovník.

6.3.2 Závěr SWOT analýzy

Organizace má mnoho silných stránek, ale stále je zde prostor pro rozvoj. Na základě provedené SWOT analýzy je patrné, že pro organizaci je zde příležitost rozvinout vztahy mezi generacemi jejich průběžným setkáváním. Tato iniciativa vychází z potřeby vytvoření mezigeneračních vztahů ve prospěch dětí z dětského domova.

6.4 Specifikace stakeholderů projektu

Tato podkapitola je v návaznosti na analýzu potřebnosti. Zde uvádím nejdůležitější stakeholdery projektu.

Hlavním stakeholderem projektu je Dětský domov Polička. Subjekt dětského domova je pro projekt důležitý ze dvou důvodů. Prvním důvodem je, že sociální pracovnice, která zde pracuje, by byla hlavním iniciátorem při realizaci projektu. Sociální pracovnice zná děti, které v DD žijí, a jejich účast v projektu je druhým důvodem, proč je DD pro projekt důležitý. Děti z DD by byly dalšími stakeholdery projektu. Děti sociální pracovníci znají a mají k ní důvěru. Z toho důvodu je její pozice v projektu podstatná.

Dalším stakeholderem je Domov s pečovatelskou službou Penzion Polička, který je pro projekt důležitý také ze dvou důvodů. Aktivizační pracovnice DPS bude součástí realizačního týmu a část seniorů, kteří v DPS žijí, se projektu zúčastní. Zúčastnění seniorů budou také stakeholdery projektu.

Stakeholderem je také dobrovolník, který bude společně se sociální pracovnící a aktivizační pracovnící projekt realizovat. Dobrovolník by měl mít vzdělání v pedagogické nebo sociální oblasti a zkušenost s prací s dětmi.

Dalšími stakeholdery jsou sponzoři, kteří projekt finančně podpoří.

PRAKTICKÁ ČÁST

7 Cíle projektu

Mezigenerační projekt se soustředí na pravidelná setkávání dětí z dětského domova a seniorů z domova s pečovatelskou službou. Účastníci se budou moci zapojit do různorodých aktivit, které budou probíhat v prostředí domova s pečovatelskou službou. Aktivitu bude propojovat linka tradic, jelikož se jedná o téma, které je pro obě cílové skupiny známé a mohlo by být dobrým spojovacím prvkem při vzájemné komunikaci. V rámci setkání dochází k předávání hodnot, učení se vzájemnému respektu a pokoře.

Nedílnou součástí projektu jsou cíle, které udávají směřování projektu. Jedním z nejdůležitějších faktorů plánování projektu je správná definice cíle (Doležal et al., 2012, s. 65-66).

Hlavním cílem projektu je **podpořit mezigenerační setkávání mezi dvěma generacemi** – dětmi z dětského domova ve věku 8–11 let a seniory.

Dalším cílem projektu je vytvoření příležitostí pro vzájemné učení a sdílení zkušeností, které přispějí k celkovému rozvoji obou skupin, a to s důrazem na vzájemnou úctu a respekt.

Pomůcka, která pomůže ke správné definici cíle, je technika SMART. Cíl podle této techniky by měl být následovný:

1. **Specifický (specific)** – Cílem je zrealizovat pravidelná setkávání pro seniory a děti z DD.
2. **Měřitelný (measurable)** – Realizace projektu bude probíhat během školního roku od září do února. Proběhne 12 setkání. Pokud bude projekt úspěšný, jeho realizace může probíhat i po zbytek školního roku.
3. **Akceptovaný (agreed)** – Projekt je smysluplný pro zapojené generace a přispívá k jejich sociálnímu a emocionálnímu rozvoji.
4. **Realistický (realistic)** – Projekt bude realizován ve společenských prostorách domova s pečovatelskou službou. Financován bude z darů organizací a z internetové sbírky.
5. **Termínovaný (timed)** – Setkání budou probíhat po dobu 6 měsíců jednou za 14 dní ve čtvrtek.

7.1 Popis a analýza potřeb cílových skupin projektu

Projekt je určený pro dvě cílové skupiny. V rámci této kapitoly specifikuji skupiny účastníků projektu. První skupinou jsou děti z dětského domova Polička, druhou skupinou účastníků jsou pak senioři z domova s pečovatelskou službou „Penzion“ Polička.

První cílovou skupinou projektu jsou děti z rodinných skupin, které žijí v DD v Poličce. Do projektu by se zapojilo sedm dětí ve věku 8–11 let, které budou mít zájem se účastnit. Zde je také vítáno, aby se projektu zúčastnili jak chlapci, tak dívky.

Druhá skupina se bude skládat ze sedmi seniorů z domova s pečovatelskou službou Polička. Projekt se zúčastní klienti domova s pečovatelskou službou, kteří budou mít zájem a budou toho tělesně a duševně schopni. Je žádoucí, aby se projektu zúčastnili jak muži, tak ženy.

Cílovou skupinou projektu je jen malá část klientů z domova s pečovatelskou službou. Důvodem je snazší realizace projektu. Pokud bude projekt úspěšný, mohl by být v budoucnu nabídnut dalším klientům DPS a také dětem, případně i mládeži z dětského domova Polička.

Nepřímé cílové skupiny jsou:

- další klienti domova s pečovatelskou službou, kteří jsou v kontaktu s účastníky projektu,
- děti z DD, které se nezúčastní projektu,
- pedagogičtí pracovníci z DD Polička,
- rodinní příslušníci seniorů,
- pracovníci domova s pečovatelskou službou.

8 Klíčové aktivity, indikátory, výstupy a výsledky

Stanovení klíčových aktivit je nedílnou součástí plánování projektu. Klíčové aktivity jsou zásadní pro úspěšnou realizaci projektu a dosažení jeho cílů. Jsou rozděleny do fází, které jsou předem naplánované a jsou monitorovány v průběhu realizace projektu. Pro minimalizaci rizik a problémových situací během realizace projektu je nutné, aby byly klíčové aktivity definovány a naplánovány s dostatečným předstihem před realizací projektu. Monitorování a kontrola klíčových aktivit, včetně harmonogramu projektu, jsou zásadní pro zdárnou realizaci.

	výsledky	výstupy	indikátory
KA 1 spolupráce	spolupráce organizací	rozhovor mezi pracovníky DD a DPS	1 smlouva o spolupráci
KA 2 oslovení a motivace cílové skupiny k účasti na projektu	účastníci projektu ze dvou cílových skupin	výsledky	indikátory
		výstupy	3 plakáty
		propagace v DPS	1 seznam dětí, kteří se chtějí zapojit
		setkání s rodinnou skupinou 1	1 seznam dětí, kteří se chtějí zapojit
setkání s rodinnou skupinou 2	1 seznam seniorů, kteří se chtějí zapojit		
setkání s aktiviz. pracovníci DPS a seniory			
KA 3 vytvoření projektu	výsledky	výstupy	indikátory
	vytvořený program přizpůsobený účastníkům	tvorba programu	1 program

KA 4 najít dobrovolníka	výsledky	výstupy	indikátory
	kvalifikovaný dobrovolník	hledání dobrovolníka	10 plakátů
		rozhovory se zájemci o dobrovolnictví	zápisy z rozhovorů
		najít dobrovolníka	1 dobrovolnická smlouva s DD
KA 5 vytvoření funkčního týmu	výsledky	výstupy	indikátory
	funkční tým	rozhovor s aktivizační pracovníci	1 dohoda o realizaci projektu
		setkání realizátorů	1 zápis
KA 6 získání financí	výsledky	výstupy	indikátory
	dostatek financí na realizaci projektu	přímé oslovení sponzorů	2 potvrzení o daru
		vytvoření sbírky (prostřednictvím portálu Donio)	1 sbírka
KA 7 vytvoření prostoru pro projekt	výsledky	výstupy	indikátory
	prostor pro projekt	domluva s DPS	1 vhodná místnost
		pořízení potřebného materiálu	vybavení na první a druhou schůzku
		vybavení místnosti	20 židlí, 2 velké stoly
KA 8 realizace projektu	výsledky	výstupy	indikátory
	úspěšně zrealizovaný projekt	příprava jednotlivých setkání	1 program
		pravidelné hodnocení proběhlých setkání	reflexe každého setkání
KA 9 zhodnocení projektu	výsledky	výstupy	indikátory
	vyhodnocení projektu a evaluace	evaluace projektu	1 evaluační zpráva

Obrázek 4: Klíčové aktivity (vlastní tvorba)

1. Klíčová aktivita – spolupráce

Pro realizaci mezigeneračního projektu je důležitou součástí spolupráce DD a DPS. Jejich vzájemná podpora bude pro projekt přínosem. Projekt pak bude věrohodný pro seniory z DPS i pro děti z DD. Smlouvu podepíše ředitelka DPS Polička a ředitelka DD Polička.

Indikátor: 1 smlouva o spolupráci

Riziko: nenavázání spolupráce

Návrh řešení: Detailním představením projektu a jeho konkrétních cílů může dojít k lepšímu pochopení záměru projektu. Je dobré také představit pozitiva, které mezigenerační projekt přináší všem zúčastněným stranám.

2. Klíčová aktivita – oslovení a motivace cílové skupiny k účasti na projektu

Motivace účastníků projektu je nedílnou součástí realizace projektu. S motivovanými a informovanými účastníky se bude realizátorům projektu snáze pracovat. Během setkání se seniory bude přítomna aktivizační pracovnice, již senioři znají a k níž mají důvěru.

Indikátor: 3 plakáty; 2 seznamy dětí, které se chtějí zapojit; 1 seznam seniorů, kteří se chtějí zapojit

Rizika: Senioři a děti nebudou mít zájem zúčastnit se projektu.

Návrh řešení: Schůzka se seniory musí být poutavá, srozumitelná. Je důležité nikam nespěchat a dát prostor na dotazy. Když budou mít senioři příjemný pocit ze schůzky s realizátorem, projekt je na dobré cestě. Schůzka s dětmi musí být energická, rozmanitá, lákavá a zároveň upřímná. Mezigenerační setkání by mělo být vysvětleno tak, aby děti i senioři věděli, do čeho jdou a co jim to může přinést.

3. Klíčová aktivita – vytvoření projektu

Vytvořením programu mezigeneračního projektu dojde k naplnění klíčové aktivity č. 3. Díky podrobnému programu bude snazší motivovat dobrovolníka i aktivizační pracovníci k realizaci projektu. Sociální pracovník vytvoří program mezigeneračního projektu. Návrh projektu, který si sociální pracovník uzpůsobí vlastním potřebám a možnostem, je k dispozici v Přílohy.

Indikátor: 1 program

Rizika: žádná

Návrh řešení: není

4. Klíčová aktivita – najít dobrovolníka

Výběr vhodného dobrovolníka bude realizován prostřednictvím motivačních plakátů a výběrového řízení. Vhodný dobrovolník bude ten, který bude zapálený pro práci se dvěma cílovými skupinami. Čtvrtá klíčová aktivita bude naplněna potvrzenou dobrovolnickou smlouvou.

Indikátor: 10 motivačních plakátů, zápisy z rozhovorů, 1 dobrovolnická smlouva s DD

Rizika: nenalezení dobrovolníka

Návrh řešení: Zde je důležité vytvořit poutavý plakát a umístit jej na místa, kde se vyskytují potenciální dobrovolníci. Tím by se mohlo předejít neúspěchu s hledáním dobrovolníka.

5. Klíčová aktivita – vytvoření funkčního týmu

Souhra týmu je jedním ze základních kamenů úspěšného projektu. Tato klíčová aktivita zahrnuje rozhovor s aktivizační pracovnící v DPS. Výsledkem klíčové aktivity bude funkční tým. Potřebný tým pro realizaci projektu tvoří sociální pracovník z DD, aktivizační pracovníce z DPS a dobrovolník.

Indikátor: 1 dohoda o realizaci projektu, 1 zápis

Rizika: neochota ze strany aktivizační pracovníce

Návrh řešení: Při komunikaci s aktivizační pracovnící by mohl sociální pracovník nabídnout více schůzek, kde by si vyjasnili, jak budou setkání probíhat. Aktivizační pracovníce by tak měla čas na promyšlení a otázky, které díky možnosti si nabídku promyslet vyvstanou. Je důležité, aby sociální pracovník přišel s jasnou vizí projektu a byl schopen argumentovat a komunikovat, ale také přijímat kritiku a být ochotný v případě potřeby upravit program.

6. Klíčová aktivita – získání financí

Dostatek financí usnadňuje realizaci projektu. V rámci této aktivity je potřeba oslovit sponzory, kteří by mohli poskytnout dar. Minimální počet darů pro realizaci projektu jsou dva dary. Dalším výstupem by bylo vytvoření internetové sbírky. Minimální zdroje získané z této aktivity musí pokrýt náklady projektu, které jsou přesně stanoveny v kapitole 12 této práce.

Indikátor: 2 potvrzení o daru, 1 sbírka

Rizika: nižší počet darů než dva

Návrh řešení: Je dobré zjistit, co by mohlo motivovat sponzory k jejich daru a hledat cestu, jak jim vyjít vstříc. Je dobré komunikovat přímo se sponzory. Představit

jim projekt a jeho přínosy pro společnost i pro přímé účastníky. Díky vícezdrojovému financování by menší počet sponzorů nemusel znamenat větší potíže.

7. Klíčová aktivita – vytvoření prostoru pro projekt

Sedmá klíčová aktivita zaštiťuje vytvoření prostoru pro projekt. Ideální místnost by měla mít ideálně 60 m² – 70 m². Místnost by se měla nacházet v DPS, aby byla snadno dostupná pro seniory, kteří v DPS žijí. V rámci zajištění této aktivity je počítáno s tím, že DPS poskytne tuto místnost, jelikož v prostorách budovy se „aktivizační místnost“ těchto rozměrů nachází. Tato místnost bude zařízena dvaceti židlemi, čtyřmi stoly a skříní na uložení materiálu. Dalším bodem je zařízení potřebného materiálu, který se váže k následující klíčové aktivitě. Finance, které budou poskytnuty sponzory budou využity k nákupu materiálu. Jedná se především o materiál, který bude obsahovat: balíky papírů, psací potřeby, nůžky, lepidla, tvrdé papíry a další potřeby, které bude nutné pořídit, aby se mohl realizovat naplánovaný program. V neposlední řadě je k projektu také potřeba technické vybavení místnosti.

Indikátor: 1 vhodná místnost; materiál na první a druhou schůzku; 20 židlí, 4 stoly, skříň na materiál

Rizika: neposkytnutí místnosti

Návrh řešení: Při komunikaci s vedoucí DPS je důležité zmínit všechna pozitiva, která mohou senioři DPS čerpat z projektu. Ta by mohla být motivací pro souhlasné stanovisko s poskytnutím prostor.

8. Klíčová aktivita – realizace projektu

Osmá klíčová aktivita se zaměřuje přímo na realizaci projektu. Výstupem bude příprava jednotlivých setkání. Program bude zahrnovat aktivity rozdělené do jednotlivých setkání. Hodnocení projektu bude probíhat pravidelně po každém proběhlém setkání. Díky pravidelné reflexi se může ukázat, které činnosti jsou oblíbené, a které naopak nefungují.

Indikátor: zápisy příprav, reflexe každého setkání

Rizika: nedostatečná reflexe

Návrh řešení: Při každém setkání bude uskutečněna závěrečná reflexe, kde bude možnost říct, co se účastníkům na setkání líbilo nebo nelíbilo. V místnosti bude také krabička, kam bude možné vložit lístek s připomínkou nebo podnětem pro zlepšení. Realizátoři projektu si po každém setkání vyhradí dvacet minut na zhodnocení setkání.

Je důležité dělat změny, které byly navrženy účastníky, aby měli i příště motivaci dávat podněty ke zlepšení. Realizátoři musí být otevřeni konstruktivní kritice.

9. Klíčová aktivita – zhodnocení projektu

Závěrečnou aktivitou bude evaluace celého projektu. Na poslední schůzce bude provedena větší reflexe. Účastníci projektu zhodnotí, jak se jim spolupráce líbila. Sociální pracovník se bude ptát různými otázkami, co se naučili, co jim mezigenerační setkání dala, zda by chtěli v setkáních pokračovat... Jeden z realizátorů bude dělat zápis ze setkání. Na základě dílčích hodnocení z každého setkání, zápisu ze závěrečné reflexe a celkového pohledu realizátorů a účastníků bude sepsána evaluační zpráva.

Indikátor: 1 evaluační zpráva

Rizika: neochota poskytnout zpětnou vazbu ze strany účastníků

Návrh řešení: Důležitým krokem je jasně vysvětlit, k čemu reflexe slouží, a že díky ní se může projekt změnit, posunout dál. Také je dobré říct, že je potřebné poukázat na jevy, které se nám v rámci realizace projektu nelíbí. Je nutné vyjádřit buď nahlas anebo na papír, co účastníci chtějí, aby se změnilo.

9 Management rizik

V této kapitole budou představena rizika, která se mohou objevit během plánování či samotné realizace projektu, a mohou tak ohrozit jeho průběh. Podrobněji rozepsané návrhy řešení identifikovaných případných rizik jsou v předchozí kapitole Klíčové aktivity.

identifikace případných rizik	hodnocení rizik	vliv na naplnění cílů projektu	návrh řešení
nenavázání spolupráce (klíčová aktivita 1)	nízká pravděpodobnost	vysoký vliv	Detailní představení projektu, představení konkrétních cílů - lepší pochopení záměru projektu, pozitiva projektu pro všechny strany
Senioři a děti nebudou mít zájem zúčastnit se projektu (klíčová aktivita 2)	nízká pravděpodobnost	vysoký vliv	Schůzka se seniory - poutavá, srozumitelná, prostor pro dotazy, dostatek času na schůzku; Schůzka pro děti - energická, rozmanitá, lákavá a upřímná
nenalezení dobrovolníka (klíčová aktivita 4)	nízká pravděpodobnost	střední vliv	Poutavý plakát - umístění na místa, kde se potenciální dobrovolníci pohybují
neochota ze strany aktivizační pracovníce (klíčová aktivita 5)	nízká pravděpodobnost	vysoký vliv	Komunikace - nabídka více setkání, čas na promyšlení, jasná vize projektu, schopnost argumentace a přijímání kritiky, ochota upravit program
nižší počet darů než dva (klíčová aktivita 6)	nízká pravděpodobnost	malý vliv	Motivace sponzorů - přímá komunikace se sponzory, představení projektu, jeho přínosů pro společnost i účastníky
neposkytnutí místnosti (klíčová aktivita 7)	nízká pravděpodobnost	střední vliv	komunikace s vedoucí DPS - zmínit všechna pozitiva pro seniory

nedostatečná reflexe (klíčová aktivita 8)	nízká pravděpodobnost	malý vliv	pravidelné závěrečné kolečko - reflexe setkání, možnost vyjádřit se písemně, reflexe realizátorů, změny mohou motivovat k reflexi, otevřenost realizátorů
neochota poskytnout zpětnou vazbu ze strany účastníků (klíčová aktivita 9)	střední pravděpodobnost	střední vliv	smysl reflexe - změna, posunutí, nutnost ukázat na jevy, které je potřeba změnit

Obrázek 5: Management rizik (vlastní tvorba)

10 Popis přidané hodnoty projektu

Mezigenerační projekt propojující seniory s dětmi z DD nemá v okolí Poličky obdoby. Je opravdu důležité podporovat a rozvíjet vztahy, které předchází stereotypnímu chování a ukazují jinou perspektivu. Pro obě cílové skupiny je vzájemné setkávání přínosné. Děti z DD mají možnost poznat seniory, kteří mají zájem s nimi trávit čas a obohacovat je o vlastní vzpomínky a pohled na svět. Během mezigeneračních setkání může dojít k přeměně hodnot a pohledu na běžné denní aktivity. V rámci pravidelného setkávání by mohlo dojít k navázání kontaktů, které by mohly v budoucnu vyústit v dobrovolnictví dětí z DD v rámci služeb pro seniory obecně.

Podobně jako v projektu, který byl realizován v Indii, je zde spolupráce mezi pobytovou službou a dětským domovem, ale tento projekt navíc přináší téma tradic.

Díky tématu tradic, které bude celý mezigenerační projekt protínat, mohou děti nahlédnout do životů seniorů. Tradice jsou často chvílemi, které jsou naplněné vzpomínkami, a z toho důvodu se nabízí toto téma využít. Díky reminiscenčním technikám ve formě obrázků, hudby či předmětů budou mít senioři možnost vzpomínat a interpretovat své zážitky a sdílet je s dětmi. Během těchto aktivit bude prostor pro rozhovory a sdílení se. V kontextu tradic budou mít nejen děti možnost porozumět významu tradic a obohatit své dosavadní znalosti z hlediska této problematiky. Během mezigeneračních setkání se v rámci projektu děti i senioři zúčastní tradic spojených s tzv. Dušičkami (památka všech zemřelých), svátkem sv. Martina, mikulášskými tradicemi, adventní dobou, také Vánocemi, svátkem Tří králů a poslední tradicí, kterou společně zažijí bude masopust.

Pro projekt je obrovským přínosem i přítomnost sociálního pracovníka, který dává projektu přidanou hodnotu. Vnáší do projektu odborný pohled a zastává zde různé funkce. Buduje skupinu, pomáhá účastníkům, aby se v ní cítili dobře, a v případě konfliktů nabízí odbornou pomoc.

Tento projekt je vytvořen tak, aby bylo možné jej aplikovat i do jiných organizací, kde je setkávání seniorů s dětmi z dětských domovů možné. Sociální pracovník v příloze najde program, který si může uzpůsobit vlastními podmínkami. Tento program by se dal přizpůsobit i dětem z jiného prostředí, než je dětský domov.

Mezigenerační setkávání je obrovským obohacením i pro komunitu, ve které je realizováno. Děti z DD budou mít větší pochopení pro ostatní seniory a je zde pravděpodobné, že k nim budou otevřenější a nebudou se ostýchat jim podat pomocnou

ruku, a na druhou stranu senioři nebudou mít strach z dětí, které budou osobně znát právě díky mezigeneračním setkáním.

11 Harmonogram – Ganttův diagram

V tabulce uvedené níže je vypracovaný harmonogram v podobě Ganttova diagramu. Celý projekt je naplánován na 12 měsíců.

Na první klíčovou aktivitu, kterou je domluva spolupráce mezi DD a DPS, jsou vyhrazeny dva měsíce. Během druhého měsíce bude zároveň probíhat druhá klíčová aktivita, oslovení a motivace účastníků z DPS a DD, která bude pokračovat do třetího měsíce. Zde je důležité nechat si prostor na osobní setkání s dětmi a seniory a detailně si je přichystat, aby zaujaly a namotivovaly seniory a děti k účasti. Třetí klíčová aktivita se soustředí na tvorbu programu, který je v režii sociálního pracovníka z DD. Úprava programu dle potřeb skupiny bude snazší poté, co bude sociální pracovník vědět, s jakými účastníky bude v projektu pracovat. Na tuto aktivitu jsou vyhrazeny dva měsíce. Čtvrtá klíčová aktivita je zaměřena na nalezení dobrovolníka a bude probíhat během třetího a čtvrtého měsíce. V rámci této klíčové aktivity bude vytvořen motivační plakát, a taky dojde k uskutečňování osobní setkání s potenciálními dobrovolníky, které mohou být časově náročné. Z toho důvodu je potřeba vyhradit pro tuto klíčovou aktivitu dostatečné množství času. Vytvoření funkčního týmu bude pátou klíčovou aktivitou. V harmonogramu je pro tuto aktivitu určen čtvrtý a pátý měsíc. Ziskávání financí je zahrnuto v rámci páté klíčové aktivity. Zároveň během čtvrtého a pátého měsíce najde realizační tým projektu sponzory. Také bude vytvořena sbírka na stránkách Donio.cz. V pátém a šestém měsíci se uskuteční domluva s DPS ohledně prostor pro realizaci projektu a vybavení místnosti. V šestém měsíci se také pořídí potřebný materiál na realizaci prvních dvou schůzek, další materiál se pak bude pořizovat přímo ve spojitosti s tématy dalších mezigeneračních setkání.

Samotná realizace proběhne v osmé klíčové aktivitě. V rámci ní dojde k doladění programu, přípravě na jednotlivé schůzky. Reflexe bude probíhat vždy na konci každého setkání v různých formách. Projekt bude realizován v období od šestého do jedenáctého měsíce. Jedná se tedy o 6 měsíců. Dohromady proběhne dvanáct setkání. Během prvního měsíce budou vytvořeny 2 teambuildingové setkání jen pro děti z DD, aby zde měly možnost se navzájem poznat a vytvořit sjednocenou skupinu. Ty proběhnou ve čtvrtek odpoledne po čtrnácti dnech. Teambuildingová setkání zrealizuje sociální pracovník z DD společně s dobrovolníkem. Zbýlých deset setkání proběhne společně se seniory. Setkání budou vždy dvě v měsíci. Devátá klíčová aktivita se soustředí na zhodnocení projektu. Bude probíhat během posledního mezigeneračního setkání. Zde se sociální pracovník

zaměří především na odpovědi účastníků, kladením otázek. Následně se pak sejde realizační tým. Na základě dílčích hodnocení z proběhlých setkání, z celkových evaluací účastníků, a také z evaluací ze strany týmu, bude napsána evaluační zpráva. Jelikož informací, které musí být obsaženy v evaluační zprávě může být velké množství, je zde vyhrazen prostor pro napsání zprávy dva měsíce.

PRŮBĚH PROJEKTU	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
klíčová aktivita 1												
klíčová aktivita 2												
klíčová aktivita 3												
klíčová aktivita 4												
klíčová aktivita 5												
klíčová aktivita 6												
klíčová aktivita 7												
klíčová aktivita 8												
klíčová aktivita 9												

Obrázek 6: Ganttův diagram (vlastní tvorba)

12 Rozpočet

V níže uvedené tabulce je předpokládaný rozpočet plánovaného projektu. Tento rozpočet zahrnuje materiál, suroviny, vánoční dárky pro účastníky a energie. V rozpočtu je zahrnut i náklad pro případné úpravy programu, které budou vytvořeny sociálním pracovníkem v rámci 3. klíčové aktivity. Projekt bude realizován v prostorách DPS, kde je k dispozici technické vybavení (stoly, židle).

V rámci rozpočtu nejsou zahrnuty odměny pro personál, jelikož aktivizační pracovnice z DPS a sociální pracovník z DD budou projekt realizovat v rámci pracovní doby. V rámci týmu je také dobrovolník, který nebude finančně ohodnocen.

Ceny jsou pouze orientační a byly získány prostřednictvím internetových prohlížečů určujících přibližné ceny zboží. Do položky energie je započítán běžný provoz místnosti rozdělen na dvanáct setkání. Je možné, že tento náklad nebude vyžadován ze strany DPS, ale je vhodné s ním počítat.

Finančními zdroji projektu budou dary a sbírka na platformě Donio.cz.

Náklady pro projekt	Počet (ks)	Cena za kus (Kč)	Celkem (Kč)
magnetická tabule	1	1 200	1 200
fix na magnetickou tabuli	10	160	1 600
balík kancelářských papírů	2	260	520
sada barevných pastelek	7	140	980
grafitová tužka č. 2	20	7	140
sada barevných fixů	7	120	840
tvrdý papír A1	20	150	3 000
suroviny na pečení (rozpočítáno na osobu)	14	200	2 800
vánoční dárečky (rozpočítáno na osobu)	14	100	1 400
další náklady spojené s projektem (rozpočítáno na osobu)	14	200	2 800
energie	12	90	1 080
CELKOVÉ NÁKLADY			16 360

Obrázek 7: Rozpočet projektu (vlastní tvorba)

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo podpořit mezigenerační setkávání mezi dvěma generacemi – dětmi z dětského domova ve věku 8-11 let a seniory. Jelikož populace stárne a respekt a důstojnost vůči stáří je na ústupu, přijde mi důležité podpořit mezigenerační vztahy a ukázat oběma stranám jejich důležitou roli ve společnosti. Vytvořením teoretického rámce projektu došlo k naplnění cíle. Navazující zpracování projektu mezigeneračních setkání bylo rovněž v adekvátní míře splněno.

V kontextu teoretické části bakalářského projektu byly také zmíněny pojmy související s projektem, jako je mezigenerační solidarita, mezigenerační učení či dětský domov a domov s pečovatelskou službou. Další část práce popisuje propojení tématu mezigeneračních setkání s teoriemi sociální práce, metodami a technikami sociální práce. Také je zde zmíněno propojení se sociální politikou, legislativou a etické hledisko. V teoretické části práce je zpracována analýza potřebnosti, která je nedílnou součástí zhodnocení potřebnosti projektu. V rámci této kapitoly byla zpracována SWOT analýza dětského domova v Poličce, která jako jednu z příležitostí uvádí právě vytvoření mezigeneračních setkání. V rámci analýzy je popisována také velikost cílových skupin a příklady řešení dané problematiky v ČR i v zahraničí. V rámci těchto příkladů je zde zmíněna mezigenerační spolupráce seniorů a dětí především z mateřských škol. V Indii byl realizován zajímavý projekt, který přinesl jasné údaje o tom, že mezigenerační setkávání má pozitivní zdravotní dopady na seniory.

V rámci praktické části byla vytvořena koncepce projektu mezigeneračních setkání. V kontextu zpracování byla potvrzena potřebnost projektu analýzou potřebnosti. Projekt byl vytvořen tak, aby plně navazoval na teoretický rámec, a podpořil tak mezigenerační setkávání. Praktická část popisuje jednotlivé body vytváření projektu mezigeneračních setkání. Prvním bodem je stanovení cíle projektu, následně je provedena analýza potřeb cílových skupin, pro které je projekt vytvářen. Důležitou částí projektu jsou klíčové aktivity, které specifikují kroky podstatné k naplnění cíle projektu. V této kapitole jsou také zahrnuty indikátory, výsledky a výstupy jednotlivých klíčových aktivit. Dále je v projektu popsán management rizik, a k jednotlivým rizikům je připojeno i jejich případné řešení či prevence. Následně je vypracován časový harmonogram, v němž jsou strukturovány všechny klíčové aktivity a jejich přesný postup. Nedílnou součástí je také rozpočet, který pokrývá náklady projektu.

Součástí bakalářské práce je v rámci příloh i program jednotlivých setkání. Zde jsou představena dvě setkání určená k vytvoření dětské kompatibilní skupiny, která bude připravena na setkání se seniory. Tento projekt je vytvořen tak, aby bylo možné jej aplikovat i do jiných organizací, kde je setkávání seniorů s dětmi z dětských domovů možné. Propojení těchto cílových skupin vnímám jako přínosné pro obě strany. Zájem o mezigenerační setkávání v současné době stárnoucí populace dle mého názoru značně stoupá. Mám naději, že díky mezigeneračním setkáním dojde k většímu porozumění mezi generacemi, a třeba se na jejich základě zvýší i počet dobrovolníků, kteří chtějí svůj volný čas trávit s těmi, již to potřebují. Díky tomu tak můžeme mířit k respektující společnosti, která je tolerantní ke všem bez rozdílu.

Zkratky

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

DPS – domov s pečovatelskou službou

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

DD – dětský domov

Seznam literatury

Kněžní zdroje

DOLEŽAL, Jan; MÁCHAL, Pavel a LACKO, Branislav. Projektový management podle IPMA. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, Expert (Grada), 2012. ISBN 978-80-247-4275-5.

HAŠKOVCOVÁ, Helena. Sociální gerontologie, aneb, Senioři mezi námi. Praha: Galén, 2012. ISBN 978-80-7262-900-8.

KACZOR, Pavel. Sociální politika a sociální systém v ČR. Praha: Oeconomica, Nakladatelství VŠE, 2015. ISBN 978-80-245-2096-4.

KAPPL, Miroslav. Hledání možností mezigenerační solidarity v oblasti nízkoprahových zařízení pro děti a mládež v České republice. Sociální práce/Sociální práce. 2012. Roč. 12, č. 4, s. 59-66. ISSN 1213-6204.

KREBS, Vojtěch; Jaroslava DURDISOVÁ; Magdalena KOTÝNKOVÁ; Jan MERTL; Olga POLÁKOVÁ et al. Sociální politika. 6. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kulwer ČR, 2015. ISBN 978-80-7478-921-2.

KŘEPSKÝ, Dalibor. Sociální práce v dětském domově. In: VAŠŤATKOVÁ, Jana a Pavla VYHNÁLKOVÁ, ed. *Rodina a náhradní rodinná péče*. Olomouc: Hanex, 2008. s. 35-45. ISBN 978-80-7409-013-4.

MATOUŠEK, Oldřich et al. Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3.

MATOUŠEK, Oldřich et al. Základy sociální práce. 3. vydání. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0211-0

MATOUŠEK, Oldřich et al. Metody a řízení sociální práce. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013a. ISBN 978-80-262-0213-4.

MATOUŠEK, Oldřich et al. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, 2013b. ISBN 978-80-262-0366-7.

MLÝNKOVÁ, Jana. Péče o staré občany: učebnice pro obor sociální činnost. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3872-7.

LISÁ, Elena; FARKAŠOVÁ, Eva; FILÍPKOVÁ, Bibiana; GREGUSSOVÁ, Monika a KOVÁČIKOVÁ, Daniela. *Hry k rozvoji sociálních kompetencí žáků 1. stupně ZŠ*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-746-6.

ONDRUŠOVÁ, Jiřina a KRAHULCOVÁ, Beáta et al. Gerontologie pro sociální práci. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-4383-0.

POTŮČEK, Martin. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 1995. ISBN 808585001X.

RABUŠICOVÁ, Milada; BRÜCKNEROVÁ, Karla; KAMANOVÁ, Lenka; NOVOTNÝ, Petr; PEVNÁ, Kateřina et al. Mezigenerační učení: teorie, výzkum, praxe. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8460-5.

Právní předpisy

ČESKO. Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů - znění od 1. 1. 2014. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. AION CS, © 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-109>. [cit. 2024-03-23]

ČESKO. *Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí – znění od 30. 12. 2023*. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. AION CS, © 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>. [cit. 2024-03-23].

ČESKO. *Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře – znění od 1. 2. 2024*. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. AION CS, © 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>. [cit. 2024-03-23]

ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách - znění od 1. 1. 2024. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. AION CS, © 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108#p14a> [cit. 2024-04-08].

ČESKO. Sdělení č. 104/1991 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte - znění od 29. 3. 2010. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. AION CS, © 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-104#f1349160>. [cit. 12. 4. 2024]

Internetové zdroje:

BIDDLE, B. J. Recent Developments in Role Theory. *Annual Review of Sociology*. Online. 1986. 12(1), s. 67-92. ISSN 0360-0572. Dostupné z: doi:10.1146/annurev.so.12.080186.000435 [cit. 2024-03-23]

CARVALHO, Maria Inês; PÓVOA, Maria João; NEVES, Mariana, et al. Intergenerationality Programs—Between Children and Older Adults—For Portuguese Population: A Scoping Review. *Nursing Reports*. Online. 2022. 12(4), s. 836-849. ISSN 2039-4403. Dostupné z: doi:10.3390/nursrep12040081 [cit. 2024-02-05]

CORTELLESI, Giulia a KERNAN, Margaret. Together Old and Young: How Informal Contact between Young Children and Older People Can Lead to Intergenerational Solidarity. *Studia paedagogica*. Online. 2016. 21(2), s. 101-116. ISSN 18037437. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/sites/default/files/pdf/135505.pdf> [cit. 2023-12-20]

ČERMÁK, Zdeněk; FALTOVÁ, Barbora a SOBOTKOVÁ, Lucie. Limity současné rezidenční péče o seniory a možnosti jejich řešení. s. 130-138 In: POSPÍŠIL, David a SMUTKOVÁ, Lucie (ed.). Podpora člověka v jeho přirozeném prostředí: sborník vědeckých textů z mezinárodní vědecké konference XIII. Hradecké dny sociální práce, Hradec Králové 23. až 24. září 2016 = Support of Person in Community : anthology of contributions of international scientific conference the XIII. Hradec Days of Social Work, Hradec Králové 23-24 September 2016. Online. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017. ISBN 978-80-7421-121-8. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/69794?show=full> [cit. 2024-03-24]

DOMOV S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU „PENZION“ POLIČKA, Polička, 2023, zpráva o činnosti za rok 2022. Dostupné z: <https://www.dpspolicka.cz/file/51/Zpr%C3%A1va%20o%20%C4%8Dinnosti%202022.pdf> [cit. 2024-01-31]

HATTON-YEO, Alan et al. Intergenerational Learning in Europe - Policies, Programmes & Practical Guidance. Online. 2008. Dostupné z: <https://www.yumpu.com/en/document/read/45686781/intergenerational-learning-in-europe-policies-programmes-> [cit. 2023-12-18].

HOLÁ, Lenka. Mediace v teorii a praxi. Online. Praha: Grada, Psyché (Grada), 2011. ISBN 978-80-247-3134-6. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/mediace-v-teorii-a-praxi-429/> [cit. 2024-04-09]

HUBLOVÁ, Pavlína. 6 tipů na ledolamky. *Metodický portál: Články*. 2018. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/21829/6-TIPU-NA-LEDOLAMKY.html>. [cit. 2024-04-06].

JANEBOVÁ, Radka. Teorie a metody sociální práce – reflexivní přístup. Online. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-374-1. Dostupné z: https://www.uhk.cz/file/edee/filozoficka-fakulta/studium/janebova_-_teorie_a_metody_socialni_prace.pdf [cit. 2024-03-23]

JEERAGYAL, Devika Pandurang; UDAYAR, Sharvanan Eshwar; ANNADANI, Rachana R a UNDI, Malatesh. The impact of interaction with orphanage children on quality of life of elderly females residing in old-age homes in a South Indian District: A comparative study. Online. *Acta Medica International*, 2021. Roč. 8, č. 2, s. 82-87. ISSN 2349-0578. Dostupné z: https://doi.org/10.4103/amit.amit_165_21. [cit. 2024-04-10].

KAFKOVÁ, Marcela Petrová, 2010. Mezigenerační solidarita ve stárnoucí společnosti. Online. *Sociální studia / Social Studies*. 2010-10-09, roč. 7, č. 4, s. 63-84. ISSN 1803-6104. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/SOC2010-4-63>. [cit. 2024-04-15].

KAMANOVÁ, Lenka; PEVNÁ, Kateřina a RABUŠICOVÁ, Milada. O mezigeneračním učení a mezigeneračních programech v knihovnách. *ProInflow*. Online. 2016. 8(2). ISSN 1804-2406. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/333197307_O_mezigeneracnim_uceni_a_mezigeneracnich_programech_v_knihovnach [cit. 2023-12-19].

KLUSÁČEK, Jan a KŘIŽANOVÁ, Barbora. Zpráva o stavu péče o ohrožené děti v ČR v roce 2023: prevence ohrožení dětí stále Achillovou patou. Online. MŠMT, J&T, 2023. Dostupné z: https://assets-global.website-files.com/60116766a467a421c24db1fc/6475e2248fb600ae1ec41a04_II_material_zprava_pece_ohrozene_deti2023.pdf. [cit. 2024-03-27]

LYNDON, Sandra a MOSS, Helen. Creating Meaningful Interactions for Young Children, Older Friends, and Nursery School Practitioners within an Intergenerational Project. *Early Childhood Education Journal*. Online. 2023. 51(4), s. 755-764. ISSN 1082-3301. Dostupné z: [doi:10.1007/s10643-022-01330-5](https://doi.org/10.1007/s10643-022-01330-5) [cit. 2024-02-05]

MÁTEL, Andrej. Teorie sociální práce I: Sociální práce jako profese, akademická disciplína a vědní obor. Online. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2825-9. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/teorie-socialni-prace-i-1755207/>. [cit. 2024-04-08].

MEZI NÁMI, O.P.S. Online, Praha, 2022, Dostupné z: <https://www.mezi-nami.cz/kontakt> [cit. 2024-02-01]

MEZIGENERAČNÍ A DOBROVOLNICKÉ CENTRUM TOTEM, Z.S. Online Plzeň, 2023, Dostupné z: <https://www.totemplzen.cz/novahospoda/mezigeneracni-projekty/> [cit. 2024-02-01]

NEWMAN, Sally, Allan Hatton-Yeo Intergenerational Learning and the Contributions of Older People. *Ageing Horizons*. Online. 2008. 8(10), s. 31-39 [cit. 2023-12-18]. ISSN 1746–1081. Dostupné z: <https://www.ageing.ox.ac.uk/download/50>

SANTINI, Sara; TOMBOLESI, Valentina; BASCHIERA, Barbara; LAMURA, Giovanni. Intergenerational Programs Involving Adolescents, Institutionalized Elderly, and Older Volunteers: Results from a Pilot Research-Action in Italy. *BioMed Research International*. Online. 2018. s. 1-14. ISSN 2314-6133. Dostupné z: doi:10.1155/2018/4360305 [cit. 2024-02-05]

Společnost sociálních pracovníků ČR, z. s. Etický kodex Společnosti sociálních pracovníků České republiky. Online. 2006. Dostupné z: <https://www.socialnipracovnici.cz/ke-stazeni/69f49e59-fb45-450d-84ff-aa7900ac7156> [cit. 2023-11-07]

STEPHAN, Abigail. Intergenerational Learning in the Family as an Informal Learning Process: A Review of the Literature. *Journal of Intergenerational Relationships*. Online. 2021. 19(4), s. 441-458. ISSN 1535-0770. Dostupné z: 10.1080/15350770.2020.1817830 [cit. 2023-12-20].

WILSON-ALI, Nadia; BARRATT-PUGH, Caroline; KNAUS, Marianne. Multiple perspectives on attachment theory: Investigating educators' knowledge and understanding. *Australasian Journal of Early Childhood*. Online. 2019. 44(3), s. 215-229. ISSN 1836-9391. Dostupné z: doi:10.1177/1836939119855214 [cit. 2024-03-23]

ZASTROW, Charles. *Introduction to Social Work and Social Welfare: Empowering people*. Ed. 12. Australia: Cengage Learning. ISBN 978-1-305-38833-8. Online. 2017. Dostupné z: https://accord.edu.so/course/material/social-welfare-administration-485/pdf_content [cit.2024-04-08]

Seznam obrázků

Obrázek 1: Porovnání vývoje počtu dětí v náhradní rodinné péči s počtem dětí v DD (vlastní tvorba)	25
Obrázek 2: Senioři v pobytových zařízeních sociálních služeb dle věku k 31.12.2021 (vlastní tvorba)	26
Obrázek 3: SWOT analýza Dětského domova Polička (vlastní tvorba)	27
Obrázek 4: Klíčové aktivity (vlastní tvorba).....	34
Obrázek 5: Management rizik (vlastní tvorba)	40
Obrázek 6: Ganttův diagram (vlastní tvorba).....	44
Obrázek 7: Rozpočet projektu (vlastní tvorba)	45

Seznam příloh

Příloha 1: Program jednotlivých setkání projektu.....	56
---	----

Přílohy

Příloha 1: Program jednotlivých setkání projektu

ZÁŘÍ–1. teambuildingové setkání dětí	
Téma setkání	Na prvním setkání se potkají pouze děti ze dvou rodinných skupin. Setkají se již v prostorách, kde bude probíhat mezigenerační setkávání. Cílem setkání je podpořit kooperaci dětské skupiny. Sociální pracovnice z DD společně s dobrovolníkem uvede schůzku. Představí účastníkům, co se bude na daném setkání dít. Hlavní náplní bude seznámit děti navzájem a poznat budovu, kde se bude projekt realizovat.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastníci se orientují v budově. - Účastník zná jména ostatních členů skupiny.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1, 5 hodiny
Pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - 7 papírů s bingo tabulkou, barevné psací potřeby, čisté papíry, papíry na poznávačku DPS, balíček bonbonů
Aktivity	<p><u>Bingo</u> – Každý účastník dostane papír, kde je dvanáct různých políček s charakteristikami a postoji viz obrázek. Úkolem každého je, co nejdříve získat podpisy do všech políček. Hra končí, až všichni vyplní svou tabulku. Každý se může na papír podepsat pouze dvakrát. Aby se usnadnil proces rozpoznávání podpisů, každý účastník má svou barvu (Hublová 2018, [online]).</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí oslovit ostatní. - Účastník umí jména ostatních. <p><u>Koulovaná</u> – Každý si vezme papír, který rozdělí na tři části. Na každou část napíše něco o sobě, ale nepodepíše jej. Poté ty tři papíry zmačká do kuličky a hraje se koulovaná. Účastníci sbírají kuličky, čtou si jejich obsah a snaží se najít majitele. Hra končí, když se rozdají všechny kuličky.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí jména ostatních členů skupiny. <p><u>Poznávačka po DPS</u> – Skupina se rozdělí do dvou dvojic a jedné trojice. Každá skupinka dostane papír, na němž jsou úkoly, které se týkají prostoru DPS, typu: Kolik květináčů najdeme ve hlavní hale? Jaké číslo dveří má ředitelna? Kolik kanceláří najdeme ve druhém patře? Jak se jmenuje aktivizační pracovnice? Kolik stojí balení mražených hranolků u paní v krámku v hlavní hale? Jaké stromy rostou v zahradě DPS? Vítězná skupinka dostane balíček bonbonů.</p>

	<u>Cíl aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí pracovat ve skupině. - Účastníci si umí rozdělit práci v týmu.
Reflexe setkání	Účastníci se posadí do kolečka. Pošle se mluvící předmět a každý se uvede, co se mu líbilo, nelíbilo a také zmíní, jak se při aktivitách cítil

TVÉ JMÉNO _____

Najdi vždy jednu osobu, která splňuje danou podmínku. Každá osoba smí být na tvém listě jen jednou.

Navštívil o prázdninách nějaký hrad nebo zámek.	Cestoval o prázdninách do zahraničí.	Má doma víc než 3 zvířata.	Ví, co je to blog.
Hraje na hudební nástroj.	Jedl někdy suši.	Našel o prázdninách nového kamaráda.	Má vlastní počítač nebo notebook.
Umí uvařit nějaké jídlo.	Napsal dopis nebo pohlednici.	Přečetl o prázdninách více než 2 knihy.	Dotkl se hada.

Bingo, Hublová 2018, [online]

ZÁŘÍ–2. setkání	
Téma setkání	Druhé setkání bude také jen pro děti. Cílem je vytvořit z nich kompaktní skupinu, která bude připravena na mezigenerační setkávání.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastníci se znají navzájem. - Účastníci umí pracovat v týmu. - Účastník umí přijmout roli v týmu.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	- deka, pomůcky na stanoviště v rámci aktivity Podzimáci
Aktivity	<p><u>Deka</u> – Účastníci se rozdělí do dvou skupin. Sociální pracovník a dobrovolník drží deku. Každá skupina si sedne na jednu stranu, tak aby na sebe neviděli. Každá skupina si vždy vybere, kdo půjde k dece. Poté se řekne tři, dva, jedna, teď a deka se dá k zemi. Účastníci u deky musí říct, co nejrychleji jméno toho, kdo sedí naproti nim. Takhle se prostřídají. K dece může jít i dvojice, trojice.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastníci znají jména ostatních členů.

	<p><u>Podzimáci</u> – Jedná se o hru v týmu, kdy skupina 7 dětí vystřídá tři stanoviště, na nichž jsou různé úkoly. V rámci této aktivity je důležité rozdělit si role. Podzimáci jsou inspirováni hrou Eskymáci (Lisá, Farkašová, Filipková, Gregussová, Kováčiková 2010, s. 26-27)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diskuze ke hře: Otázky: Jakou jste zvolili strategii? Co se vám osvědčilo? Jak jste se cítili při dělení rolí? Měnili jste si role během hry? <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník ví, že pro dosahování cílů musí spolupracovat s týmem. - Účastníci si umí rozdělit role a umí plánovat činnosti. <p><u>Běh uličkou</u> – Jako poslední aktivitu setkání jsem zvolila běh uličkou. Tým se rozdělí na půlku. Polovina se postaví naproti sobě a natáhnou ruce, aby se špičkami dotýkaly. Jeden účastník vždycky jde a má za úkol proběhnout mezi „vzlétajícími rukami“. Účastníci, kteří neběží mají za úkol zvednout ruce ve chvíli, kdy se k nim běžec blíží. Aktivita končí, když se všichni prostrídají.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník důvěřuje ostatním. - Účastník umí překonat nepříjemnou situaci.
Reflexe setkání	<p>Účastníci zavřou oči. Pomocí škály, kterou ukážou tím, že dají ruku buď nízko nebo vysoko odpoví na otázku, kterou bude sociální pracovník nebo dobrovolník pokládat. Otázky typu: Líbila se ti hra Podzimáci? Cítil ses při ní dobře? Bylo ti nepříjemné běžet uličkou, kde byly očividné překážky? Zároveň si zde připomenou, že příští setkání bude již se seniory. Sociální pracovník dětem uvede, co přesně to bude obnášet, že se nemusí ničeho obávat.</p>

ŘÍJEN-3.setkání	
Téma setkání	První společné setkání dětí a seniorů bude na téma podzimního ovoce. Tradičním podzimním plodem je jablko. Děti si společně se seniory upečou tradiční štrúdl, který budou mít možnost i ochutnat a zbytek si rozdělit a odnést.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí mluvit před ostatními. - Účastník buduje svou trpělivost.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - jablko – mluvicí předmět, suroviny na štrúdl, kuchyňské vybavení, papírové talířky

Aktivity	<p><u>Podzimní nálada</u> - Na začátku dáme židle do kolečka. Všichni se posadí na židli. Uprostřed je přichystané podzimní ovoce, kaštiny... aby navodily atmosféru. Na začátku sociální pracovníce, společně s aktivizační pracovníci a dobrovolníci přivítají všechny účastníky, představí se jim a jeden z týmu, představí, co se bude dít. Poté se pošle jablko, jako mluvící předmět a každý bude mít za úkol říct své jméno a povědět, co se mu vybaví, když se řekne podzim, jakou tradici si ze svého dětství pamatuje.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník se nebojí mluvit před ostatními. <p><u>Pečení</u> – Poté se všichni přesunou do jídelny, kde je připraveno pečení. Zde budou připraveny tři stoly. U každého stolu jsou jak senioři, tak děti. U každého stolu jsou přichystány všechny potřebné suroviny a potřeby k pečení. V případě potřeby skupinky mezi sebou sdílí vybavení, které není k dispozici všem. Personální tým se rozdělí a podporuje skupinky v činnosti, v případě potřeby nabízí svou pomoc. Dohlíží na to, aby se zapojili všichni do aktivity a pokud je to třeba motivuje.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí pracovat v týmu. - Účastník procvičuje jemnou motoriku. - Účastník se učí trpělivosti.
Reflexe setkání	<p>Na konci setkání se všichni sejdou v aktivizační místnosti, kde jsou tři stoly. Zde si všichni pochutnají na štrúdlu, který společně připravili. Ke každému stolu přijde jeden z týmu a ptá se účastníků, jak se jim setkání líbilo. Co by pro příště změnili, co by naopak nechali stejně. Každý si odnese kousek štrúdlu.</p>

ŘÍJEN – 4. setkání	
Téma setkání	Svátek zemřelých je na začátku listopadu a zde je možnost vytvořit si dušičkový svícen. Senioři a děti prožijí tvořivé odpoledne.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí pracovat ve dvojici. - Účastník procvičí jemnou motoriku. - Účastník prohlubuje komunikaci. - Účastník porozumí významu Svátku zemřelých.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	- svíčky, voskové pláty, formičky na vykrajování tvarů, nožičky
Aktivity	<p><u>Tvoření svící</u> – Sejdeme se ve společenské místnosti. Dobrovolník mluví o tom, co jsou to dušičky, jejich historii, jak se u nás vzali a proč je slavíme. Dobrovolník nabídne účastníkům, zda se chtějí podílet o své prožitky tohoto svátku.</p>

	<p>Účastníci jsou rozděleny do dvojic – senior a dítě. Děti společně s týmem přichystají stoly, kde se bude tvořit. Každý dostane svíci. Dvojice si sednou spolu ke stolu a jejich úkolem bude ozdobit svíci tak, aby se líbila tomu druhému. Dvojice se domluví na oblíbené barvě, na tvarech, které má ráda. Pomocí formiček vyříznou z plátů tvary, které se jim líbí a připevní je na svíčku.</p> <p>Tým je stále k dispozici, pomáhá, s čím je třeba.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje jemnou motoriku. - Účastník prohlubuje vztah se člověkem ve dvojici.
Reflexe setkání	<p>Po ukončení tvoření si všichni sednou do kolečka. Uprostřed zapálí sociální pracovnice svíčku a každý řekne, co se mu na setkání líbilo. Všichni u sebe mají svíčku, kterou ozdobili. Během závěrečné reflexe svíčku darují druhému ze dvojice</p>

LISTOPAD–5. setkání	
Téma setkání	V rámci očekávání svátku sv. Martina si děti se seniory vyplní kvíz a přichystají si společnými silami svatomartinské rohlíčky.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí pracovat ve skupině. - Účastník procvičuje svou jemnou motoriku. - Účastník zná tradici svátku sv. Martina. - Účastník umí být trpělivý.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - suroviny na svatomartinské rohlíčky, kuchyňské potřeby, papírové tácky, papíry s kvízem, psací potřeby, velký arch papíru s koněm
Aktivity	<p><u>Svatomartinské setkání</u> – Sociální pracovnice poprosí jedno z dětí, aby přečetlo legendu o svatém Martinovi. Všichni poslouchají a následně se rozdělí do dvojic. Každá dvojice dostane papír s kvízem, který je vytvořen na základě příběhu.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje krátkodobou paměť. - Účastník umí pracovat ve dvojici. <p><u>Pečení svatomartinských rohlíčků</u> – Všichni se přesunou do jídelny, kde je přichystán prostor na pečení. Jsou k dispozici tři stoly. Skupina se rozdělí na dvě pětice a jednu čtveřici. V každé skupině jsou zastoupeny obě generace. Každá skupina má na stole k dispozici vše potřebné. Aktivizační pracovnice představí, co se bude péct, proč zrovna rohlíčky svatého Martina. Následně se všichni pustí do práce. Každý člen týmu je k dispozici jedné skupině. Je důležité, aby mohl mít každý jedinec pocit</p>

	<p>z dobře odvedené práce, proto členové týmu dohlíží, aby se všichni zapojili.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník se naučí péct rohlíčky. - Účastník umí pracovat v týmu.
Reflexe setkání	<p>Všichni se sejdou ve společenské místnosti. Každý účastník dostane na konci papírek ve tvaru svatomartinského rohlíčku. Má za úkol na něj napsat nebo nakreslit, jak se mu líbilo na prožitém setkání. Následně se všechny „rohlíčky“ nalepí na arch papíru, kde je nakreslený kuň, jeden ze symbolů sv. Martina. Za odměnu si každý odnese upečené rohlíčky.</p>

LISTOPAD-6. setkání	
Téma setkání	<p>Na začátku setkání se všichni sejdou ve společenské místnosti. Sociální pracovnice uvede setkání. Připomene, že se blíží období adventu, čas zpomalení... V rámci šestého setkání budou senioři spolu s dětmi vytvářet svícný.</p>
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník si procvičuje jemnou motoriku. - Účastník umí být trpělivý
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	- keramická hlína, nástroje na úpravu keramiky
Aktivity	<p><u>Adventní svícný</u> – Všichni zavřou oči a poslouchají hudbu. Mají za úkol říct, co se jim vybaví, když se řekne advent. Následně si postupně řeknou, na co si vzpomněli. Po sdílení se přesunou do keramické dílny, kde budou přichystané stoly na vytváření. Skupina je rozdělena do dvojic, jeden senior a jedno dítě. Každá dvojice si najde své místo u stolu. Dvojice má za úkol vytvořit společně adventní svícný. Mají však několik podmínek, které musí splnit. Ty budou řečeny během vytváření. Dvojice bude vytvářet dva svícný, ale oba budou tvořeny společnými silami. Při příštím setkání budou svícný k dispozici, jelikož se v mezičase vypálí v keramické peci.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje jemnou motoriku.
Reflexe setkání	<p>Všichni se sejdou ve společenské místnosti. Dají se židle do kruhu. Uprostřed je adventní věnec, který ještě nehoří. Je přichystaný do dobu adventní. Pošle se svíčka a každý, kdo ji bude držet, má možnost říct, co se mu líbilo a, na co se těší během adventní doby.</p>

PROSINEC-7.setkání

Téma setkání	Hoří první na adventním věnci. Začala adventní doba a lidi si připomínají sv. Mikuláše. V rámci sedmého setkání budou mikulášské disciplíny.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník si umí rozvrhnout čas. - Účastník má radost z malých úspěchů. - Účastník porozumí tradicím spojeným se sv. Mikulášem - Účastník je dobrým spoluhráčem.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - Hvězdička na čelo, sedm kartiček s úkoly, věci na mikulášskou kimovku (ořech, kus uhlí, jablko, čokoládový mikulášek, perník, řetěz, malý čert, bílé pírkó, malá mikulášská hůlka), šátek, magnetická tabule, fixy, papíry, psací potřeby, čert s velkou pusou na házení, ořechy
Aktivity	<p>Mikulášské disciplíny – Všichni sedí v kolečku. Sociální pracovník zapálí první svíčku na adventním věnci a na čele má nalepenou hvězdu (andělskou). Bude mluvit o tom, že nedávno byl svátek sv. Mikuláše, a že je důležité si připomenout tento svátek. Skupina se rozdělí do dvojic, jako obvykle. Každá dvojice dostane svou kartičku, na které jsou napsaná čísla. Každé číslo je jedna disciplína.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Disciplína – Dobrovolník kreslí na tabuli obrázky spojené s Mikulášem. Když dvojice uhodne dva, má splněnou disciplínu. Vždy spolu soutěží dvě dvojice, v případě potřeby jeden člen týmu a dvojice účastníků. <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje představivost. <ol style="list-style-type: none"> 2. Kimovka s mikulášskými symboly – Dvojice má za úkol zapamatovat si devět věcí, které jsou na stole. Po 45 sekundách je aktivizační pracovnice schová. Dvojice musí vyjmenovat minimálně 7 věcí, které jsou pod šátkem. <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje krátkodobou paměť. <ol style="list-style-type: none"> 3. Hod ořechů na cíl – Dvojice dostane k dispozici deset ořechů a má za úkol se nimi trefit do pusy čerta. <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje jemnou motoriku.

	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník cvičí přesnost. <p>4. Mikulášská osmisměrka – Dvojice dostane osmisměrku, kterou musí vyplnit. Ze zbývajících písmen vznikne tajenka.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník je trpělivý. - Účastník je kreativní.
Reflexe setkání	<p>Tajenka je Vánoce. Na konci si všichni nalepí svou vyplněnou kartičku na velký arch papíru. Členové týmu si každý vezme fix a účastníci říkají, co se jim líbilo na mikulášském setkání. Vše se запиše na arch papíru. Každý si odnese adventní svícen z minulého setkání. Požádáme účastníky, aby příště donesli malou drobnost zabalenou jako dárek. Na tuto aktivitu dohlédnou pracovníci – aktivizační pracovníci v DPS a sociální pracovníci v DD požádá vychovatele v daných rodinných skupinách, aby něco přichystali. Senioři mohou v rámci dílen vytvořit malé dárečky. Děti mohou vytvořit nebo nakreslit obrázek. Kreativně se meze nekladou.</p>

PROSINEC-8. setkání	
Téma setkání	Téma setkání: Celé setkání bude vánoční. Hlavní aktivitou setkání budou vánoční aktivity. Na závěr si každý účastník odnese malou drobnost.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí být týmový hráč. - Účastník je trpělivý. - Účastník porozumí vánočním svátkům.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - náhradní dárečky, kytara, noty, Orffovy nástroje, magnetická tabule, papíry, fixy, psací potřeby, reproduktor, přehrávač, herní desky, zvonek
Aktivity	<p><u>Zpívání koled</u> – Na začátku dají všichni přinesené dárečky pod stromek. V případě, že někdo zapomněl má organizační tým přichystané náhradní dárečky, které pod stromek vloží. Dobrovolník rozdá noty a senioři si společně s dětmi zazpívají tři vánoční koledy. Účastníkům jsou k dispozici Orffovy nástroje (bubínky, rolničky, triangel, vajíčko).</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník se umí zapojit do zpívání. <p><u>Vánoční hra aktivity</u> – Dobrovolník rozdělí účastníky do dvou skupin. Každá skupina má svůj stůl. Na stole je přichystaná herní deska. Dobrovolník popíše pravidla hry. V případě potřeby během hry bude vždy u stolu jeden člen týmu. Jsou na ní tři barvy. Každá barva značí jiný druh</p>

	<p>aktivity – mluvení, kreslení, pantomima. U stolu je jedna dvojice a jedna trojice. Ty soutěží proti sobě. Vyhrává ta dvojice, která dojde do cíle jako první. Na stole je krabice s lístečky, které si vždy jeden člen skupiny, která je právě na řadě vytáhne. Slova jsou na téma Vánoce. Na každém lístečku je napsaný počet získaných bodů, když je slovo uhádnuto. Všechny týmy mají k dispozici magnetickou tabuli – na půlku tabule kreslí jeden stůl. Speciální aktivitou je poznej koledu... vždy, když zazvoní zvonek začne hrát koleda. Tým, který koledu uhádne jako první posune svou figurku o tři pole.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí hrát v týmu. - Účastník rozvíjí svou kreativitu. - Účastník procvičuje trpělivost.
Reflexe setkání	Na konci setkání si všichni sednou do kolečka a proberou, jaké aktivity se jim líbily. Tým popřeje účastníkům pěkné prožití svátku a děti rozdají dárečky, které přinesly. Senioři s pomocí týmu rozdají dárečky dětem.

LEDEN-9. setkání	
Téma setkání	Tříkrálové setkání bude kreativní. Účastníci si vytvoří ve dvojicích cestu, po které šli králové.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník rozvíjí svou kreativitu. - Účastník ví, kdo byli Tři králové.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - čtvrtky, lepidlo, nůžky, fixy, štětce, krupice, barevné papíry, šablony na koruny, šablony na postavičky, předloha
Aktivity	<p><u>Tříkrálová cesta</u> – Organizační tým bude mít na hlavách papírové koruny. Sociální pracovník uvede, o co se jedná. Představí téma tříkrálového setkání. Na začátku si všichni povídají, co se jim vybaví, proč se Tři králové připomínají. Následně se všichni rozdělí do dvojic. Každá dvojice dostane tmavou čtvrtku, na kterou vytvoří cestu – z krupice, a na konec cesty nalepí tři krále a dům nebo betlém, dle jejich preferencí. Bude zde k dispozici předloha, která pomůže k lepšímu pochopení zadání.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník dokáže pracovat ve dvojici. - Účastník procvičuje jemnou motoriku. - Účastník je kreativní.
Reflexe setkání	Poté, co tříkrálové cesty uschnou, dvojice je pověsí na chodbu na síť, kde budou výtvary zdobit prostory DPS. V kolečku si tým promluví

	s účastníky. Zhodnotí, zda se tvoření všem líbilo, případně, jaké byly překážky k dosažení cíle. Společně se všichni domluví, co by chtěli na následujícím setkání dělat. Je důležité účastníkům ukázat, že i na nich záleží, jak se budou setkání ubírat dál. Seberealizace účastníků je velice důležitou součástí projektu.
--	---

LEDEN-10. setkání	
Téma setkání	Téma si vymyslí sami účastníci. Organizační tým podpoří účastníky na předchozím setkání ve výběru tématu či činnosti.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí být zodpovědný za svá rozhodnutí. - Účastník umí respektovat názor ostatních.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	- dle potřeb
Aktivity	<p>Aktivity, které budou probíhat jsou zcela v režii účastníků. Organizační tým pomůže se vším, co bude potřeba.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník umí být kreativní.
Reflexe setkání	Reflexe tohoto setkání proběhne netypicky. Požádáme dětské účastníky, aby se mezi sebou domluvili a vedli reflexi sami. Hodnotit aktivity budou i členové týmu. Pokud bude nezáměr ze strany dětí, reflexe se ujme sociální pracovníce. Dětem budou nabídnuty formy, jak reflexi zrealizovat. Škálové hodnocení, papírky se vzkazy, palec nahoru dolů. Je na nich, co zvolí.

ÚNOR-11. setkání	
Téma setkání	Jelikož jedenácté setkání bude probíhat v období masopustu, fašaňku, účastníci jej budou mít možnost poznat ještě více.
Cíle setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Účastník zná tradici masopustu. - Účastník umí pracovat ve dvojici.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	- papíry s kvízem, psací potřeby, prezentace s kvízovými otázkami, reproduktory, promítačka, plátno, nůžky, lepidla, barevné čtvrtky, šablony, koblíhy
Aktivity	<p><u>Masopustní kvíz</u> – Na začátku se účastníci posadí do kolečka. Dobrovolnice bude v tradičním masopustním kostýmu společně se sociální pracovnící a aktivizační pracovnící. Dobrovolnice uvede setkání. Popíše masky, které má tým na sobě, proč jsou tradiční, jaký je v nich význam. Účastníci se budou sdílet o svých zážitcích z masopustních hodů</p>

	<p>a karnevalů. Poté budou účastníci rozděleni do dvojic – senior a dítě. Každá dvojice dostane papír s kvízovými otázkami. Všichni se posadí tak, aby viděli na promítací plátno. Zde budou otázky, obrázky, ukázky různých tanců, písní... Dobrovolník vždy položí otázku nebo řekne úkol. Dvojice si odpověď zapiše do papíru. Na konci se podíváme na správné odpovědi.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník je trpělivý. - Účastník umí naslouchat spoluhráči. - Účastník respektuje ostatní hráče. <p><u>Tvoření masek</u> – Účastníci se přesunou ke stolům, kde jsou k dispozici výtvarné potřeby. Jejich úkolem je vytvořit společně masku, která pak bude vystavena na chodbě DPS. Kreativité se meze nekladou. Na konci tvoření dostanou všichni koblihu, jelikož masopust bez koblih by nebyl masopustem.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník je kreativní. - Účastník procvičuje jemnou motoriku.
Reflexe setkání	<p>Karty pocitů – Uprostřed kola jsou rozloženy různé karty. Na každé kartě je jiný výraz, jiný pocit. Účastníci mají za úkol vzít si jednu kartu, která dle nich vystihuje dané setkání. Následně pak kartu ukážou ostatním a řeknou jednou větou, proč si vybrali tuto kartu.</p>

ÚNOR-12. setkání	
Téma setkání	Hlavním tématem závěrečného setkání bude vytvoření vzpomínky a shrnutí proběhlých setkání.
Cíle setkání	- Účastník umí reflektovat proběhlá setkání.
Místo konání	DPS Polička
Časová dotace	1,5 hodiny
Pomůcky	- cukrová poleva, perníky, zdobící sáčky
Aktivity	<p><u>Zdobení perníků</u> – Svatý Valentýn je jedním ze svátků, který patří spíše mezi novější tradice, ale je jednou z těch, které mladí slaví. Sociální pracovnice řekne informace o svatém Valentýnovi, kdo to byl, o co se zasloužil. Po úvodní aktivitě se všichni přesunou ke stolům, kde budou přichystané perníčky. Každý bude mít možnost ozdobit si perníček, který si odnese na památku na mezigenerační setkání.</p> <p><u>Cíl aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastník procvičuje svou jemnou motoriku.

	- Účastník je kreativní.
Reflexe setkání	Srdečný vzkaz – Každý účastník dostane barevné srdce. Jejich úkolem bude napsat na srdce nebo nakreslit obrázek, cokoliv, co se jim nejvíce líbilo v rámci společných setkání. Následně proběhne společná diskuze nad srdíčky. Srdíčka se nalepí na velký arch papíru.